

Economisch-Statistische Berichten.

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 16 NOVEMBER 1927

No. 620

INHOUD.

	Blz.	
DE SURINAAMSCHE BEGROOTING VOOR 1928 door <i>Mr. Dr. H. H. A. van Gybland Oosterhoff</i>	1008	
Onze Gulden; een verkeerde maatregel door <i>Dr. C. Hoitsema</i>	1009	
Belasting van Nederlanders in den Vreemde door <i>Prof. Mr. A. van Gijn</i>	1010	
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:		
De nieuwe Saneeringspoging van Polen door <i>Dr. Richard Kerschagl</i>	1011	
AANTEKENINGEN:		
Internationale conferentie voor de afschaffing van verboden en beperkingen van den invoer en den uitvoer (17 October tot 8 November 1927)....	1013	
Indexcijfers van scheepsvrachten.....	1016	
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederl.-Indië.....	1016	
BOEKAANKONDIGING:		
J. E. Vleeschhouwer: Actieve Handelspolitiek. Feiten en Uitkomsten, bespr. door <i>S. Posthuma</i>	1017	
MAANDCIJFERS:		
Emissies in October 1927.....	1019	
Rijkspostspaarbank.....	1020	
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen 1020		
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN..... 1020—1026		
Geldkoersen.	Bankstaten.	Goederenhandel.
Wisselkoersen.	Effectenbeurzen.	Verkeerswezen.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*

Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangetekende stukken: *Bijkantoor Ruigeplaatweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 6729.*

15 NOVEMBER 1927.

In den toestand van de geldmarkt kwam weder geen verandering; geld bleef nog steeds schaarsch. Particulier disconto noteerde $4\frac{1}{16}$ pCt., een enkele maal werd ook voor $4\frac{3}{8}$ pCt. afgedaan. De prolongatierente schommelde tusschen $4\frac{1}{2}$ en 5 pCt.; callgeld was in het midden der week iets ruimer en werd voor $4\frac{1}{4}$ pCt. verhandeld, later werd echter weder $4\frac{1}{2}$ a $4\frac{3}{4}$ pCt. genoteerd.

* * *

De weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft weinig veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels blijkt met f 900.000 te zijn toegenomen. De beleeningen vertoonen een vermindering van f 2,7 miljoen.

De goudvoorraad bleef vrijwel op dezelfde hoogte. Het zilver steeg met f 200.000. De post papier op het buitenland vermeerderde met f 100.000, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans een stijging van f 4,1 miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie verminderde met f 14,4 miljoen. Het tegoed van het Rijk klom van f 7,4 miljoen tot f 27,7 miljoen. De rekening-courant-saldi van anderen daalden met f 3,4 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo liep met f 300.000 terug. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 47.

* * *

Na de nieuwe daling in het begin der week bleven de koersen verder vrij stationnair. Dollars noteerden $2,47\frac{7}{8}$ met een afwijking van hoogstens $\frac{1}{16}$ cent op enkele dagen. Ponden waren Donderdag vroeg plotseling vrij sterk gezocht, zoodat voorbijgaand $12,08\frac{1}{2}$ werd betaald, aan het einde der week werd echter weder voor $12,07\frac{1}{2}$ afgedaan. Ook Marken hadden een voorbijgaande rijzing. Vrijdag werd $59,15$ betaald, daarna trad eveneens weder een reactie in. De wijzigingen in de overige koersen waren evenmin van veel beteekenis.

LONDEN, 14 NOVEMBER 1927.

Wanneer men de laatste 2 dagen van de week buiten beschouwing laat, daar die reeds sedert geruimen tijd in het algemeene beeld van de geldmarkt niet meetellen, was geld verleden week moeilijk. Wel gelukte het de schulden, die in de eerste dagen van de week vervielen, aan de Bank van Engeland terug te betalen, maar slechts onder groote pressie op de markt buiten de Bank.

Uit den weekstaat van de Bank bleek dan ook maar al te duidelijk, hoe karig de markt van leenbaar geld is voorzien.

Daar er vóór December geen dividenden van beteekenis vervallen, is een blijvende schaarschte voor de rest van deze maand niet te vermijden, tenzij de Bank van Engeland het noodig mocht oordeelen door wisselaankopen de markt te hulp te komen. Deze week worden 10 miljoen pond meer aan schatkwissels uitgegeven dan afbetaald, zoodat de hulp van de Bank deze week zeer zeker noodig zal blijken, waartoe zij te gereeder zal overgaan, daar het blijkbaar hare bedoeling is het disconto op ongeveer $4\frac{5}{16}$ te houden en geen groote afwijkingen zoowel daarboven als daar beneden toe te staan.

Disconto bleef onder die invloeden natuurlijk zeer vast bij onveranderde notering van $4\frac{5}{16}$ — $\frac{3}{8}$ voor prima 3-maands bankaccepten.

In deviezen was het stil bij kleine koersschommelingen. Guldens werden nog iets duurder. Yen vertoonen een vrij groote afwijking op $1/10\frac{1}{2}$ bij een normale notering van $2/-\frac{1}{2}$.

DE SURINAAMSCHE BEGROTING VOOR 1928.

Op de Surinaamsche begroting voor 1928 komen de geldelijke gevolgen van de bekende voorstellen van den Ondernemersraad voor Suriname tot uiting. De lezer van dit blad zal zich herinneren, dat tot de voornaamste voorstellen van dien Raad behoorde om de lasten, die op den grooten landbouw drukten, te verminderen. Voor dit doel werd geadviseerd de plantages te ontheffen van de 15-cents bijdrage per dag en per arbeider aan het Immigratiefonds in de kosten van aanvoer van contractarbeiders, zulks op grond van de erkenning dat immigratie en kolonisatie in een zoo schaarsch bewoonde kolonie als Suriname is, onderwerpen zijn van Staatszorg, welke geheel ten laste van den Staat behooren te komen. Verder behoorde naar het oordeel van den Raad het hoofdgeld voor onder contract verbonden te worden afgeschaft, zoodat een andere regeling voor den Geneeskundigen Dienst te worden getroffen, waardoor de geneeskundige belasting zou verdwijnen. Zoodat deze laatste regeling tot nog toe was, waren de ondernemingen verplicht zich te wenden tot Gouvernementsgeneesheeren, die ambtenaren zijn met een vaste bezoldiging, vrije woning etc. Ter betaling van die geneeskundige behandeling werd den ondernemer een belasting opgelegd, die gebaseerd was op drie ingewikkelde grondslagen, nl. het aantal H.A., de uitbetaalde arbeidsloonen en de verkregen opbrengst van de producten, welken laatste grondslag dezelfde fouten aankleven als aan een productebelasting, omdat bij deze heffing met den kostprijs geen rekening wordt gehouden. Door den Ondernemersraad werd voorgesteld in navolging van het goede voorbeeld van Deli den plicht der geneeskundige behandeling over te brengen op de ondernemers zelve, die dan eigen geneesheeren zouden hebben.

Ten slotte werd door den Ondernemersraad voorgesteld om de grondrente, die op de plantages drukte ten gevolge van kwijtschelding van vorderingen wegens verleende voorschotten voor de uitoefening van de bacovencultuur, te liquideeren. Deze lasten dateeren uit den tijd, toen getracht werd met voorschotten van de Regeering de ten onder gegane cacaocultuur door bacoven te vervangen, waarbij een contract werd gesloten met de groote Amerikaansche vruchtenmaatschappij, de United Fruit Company. Deze poging werd in 1912 opgegeven toen berichten inkwamen, die wellicht overdreven waren, dat de Panama-ziekte de bananen had aangetast.

Evenals op de gewijzigde begroting voor 1927 zijn de inkomsten uit hoofde van genoemde heffingen slechts pro memorie opgebracht; de inkomsten, die daardoor door den Staat gederfd worden, bedragen ruim f 400.000.

De regeling tot opheffing dezer lasten is gelijk bekend jammer genoeg een tijdelijke. Zij is slechts geldig voor twee jaar. Op grond daarvan is door den Gouverneur een ontwerp-ordonnantie voorgesteld, waarbij het hoofdgeld en de 15-cents vergoeding voor de jaren 1927 en 1928 worden opgeschort. Gelijk men in de toelichting op de ordonnantie kan lezen, is geen verder gevolg gegeven aan de voorloopige zienswijze van den Minister van Koloniën om de betreffende maatregelen niet toe te passen op kleinere cultuur-ondernemingen. Werd aanvankelijk gezocht te komen tot een passende norm bij een splitsing der ondernemingen naar een bepaalde bebouwde oppervlakte, b.v. 200 H.A., in de practijk bleek een dergelijke splitsing tot allerlei onbillijkheden te moeten leiden. Wel ligt het — volgens deze toelichting — in de bedoeling de op 's Lands kosten aangevoerde arbeiders niet toe te wijzen aan noodlijdende plantages.

In deze ordonnantie is nog geen voorziening opgenomen ten opzichte van de bacovenrente en de geneeskundige belasting, ten aanzien van de eerste niet,

omdat daarvoor eene wijziging van de wet van 15 Juli 1912, Stbl. 257, behoort vooraf te gaan, terwijl omtrent de geneeskundige belasting nog met de landbouwvereniging in overleg is getreden. Deze belasting zal, gelijk wij in de genoemde toelichting lezen, slechts geleidelijk kunnen vervallen naar de mate waarop de geneeskundige verzorging der immigranten bij de plantages overgaat, aangezien niet alle ondernemingen onmiddellijk in staat zullen zijn deze verzorging over te nemen.

Wat de uitgaven betreft, welke de nieuwe koers inzake Suriname met zich medebrengt, treffen wij op de begroting bedragen aan voor een landbouwkundige en een irrigatiedeskundige, maatregelen, die natuurlijk zeer toe te juichen vallen en voor de welvaartspolitiek in Suriname van veel belang zijn. Een ambtenaar voor de arbeidsinspectie en een voor het inlandsch onderwijs, staan nog op het program.

Al deze maatregelen te zamen hebben het begin van eene herleving van het plantage-bedrijf in Suriname ten gevolge gehad, die zich uit in eene uitbreiding van de bestaande plantages, een feit, dat zich in de laatste jaren niet heeft voorgedaan. De jongste berichten daaromtrent uit deze kolonie zijn met optimisme doortrokken, waarbij de tegenwoordige goede koffie-oogst medewerkt om gunstige verwachtingen voor de toekomst op te wekken. Het Deutsche concern, hetwelk thans onder leiding van Dr. Krause in Suriname poolshoogte is gaan nemen, blijkt een bijzonder gunstigen indruk van den toestand gekregen te hebben, zoodat er gegronde reden is om aan te nemen, dat Duitsch kapitaal in Suriname zijn intrede zal doen om een gezond tegenwicht te vormen tegenover het economische overwicht, dat de Amerikanen thans hebben. Ten zeerste wordt echter ook uit de kolonie aangedrongen, dat de 2-jarige termijn, waarin de op de plantages drukkende lasten worden opgeschort, eene definitieve wordt. Hierdoor zou alle onzekerheid voor de toekomst worden weggenomen, onzekerheid, die thans nog dikwerf een beletsel vormt voor verdere uitbreiding.

Het blijft doodjammer, dat het Oost-Indische kapitaal nog te weinig neiging heeft om naar Suriname te gaan; het zou hiermede anders een nationale daad van de eerste beteekenis hebben verricht, terwijl toch op dit oogenblik gebrek aan kapitaal geen rol kan spelen. Het economisch weder-naar-boven-brengen van onze West-Indische bezitting zou het Indisch kapitaal ter eere strekken en een bewijs zijn van een verziende politiek. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat alleen het Indische kapitaal in Suriname welkom zou zijn; Nederlandsch en ook buitenlandsch kapitaal — indien het moederland onverhoopt tekort zou schieten — zullen met open armen ontvangen worden.

Opmerkenswaardig ten opzichte van de begroting is nog, dat hierbij rekening is gehouden met de nieuwe organisatie van het districtsbestuur, waardoor een belangrijke bezuiniging wordt verkregen. Omtrent de indeeling van dit bestuur was tusschen den Gouverneur en de Koloniale Staten een meningsverschil gerezen, waarbij de Kroon zich echter aan de zijde van den Gouverneur stelde.

Ten slotte valt nog te vermelden, dat de middelen op f 42.000 minder zijn geraamd, ter zake van de voorgenomen opheffing, met ingang op 1 Januari 1928, van de verplichting voor de Bijzondere scholen voor U.L.O. en M.U.L.O. tot afdracht aan 's Lands kas van een deel der schoolgelden. De bevordering van dezen maatregel — zoo lezen wij in de Memorie van Toelichting op de begroting — verband houdende met de omstandigheid, dat het beginsel van gelijke bekostiging voor het bijzonder en het openbaar onderwijs nog niet ten volle is kunnen worden doorgevoerd, heeft de Minister van Koloniën toegezegd bij de mondelinge behandeling van de begroting voor 1927 in de Tweede Kamer op 24 Februari 1927.

De uitgaven voor 1928 worden geschat op 7.895.787

en de inkomsten op 4.603.661 gulden, waardoor de Rijkshijdrage zich om de f 3.000.000 blijft bewegen. Laten wij hopen, dat daarin spoedig verandering ten gunste zal zijn te constateeren, doordat de ingezette verbetering van den toestand niet alleen voortgang blijft vinden, doch door de medewerking van het Oost-Indische kapitaal ten sterkste zal toenemen.

Dit kapitaal heeft echter geen noodzaak om te komen. Ned.-Indië biedt voldoende arbeidsveld, terwijl bij vergelijking van Ned.-Indië en Suriname deze vergelijking in het oog der O.-Indische ondernemers economisch ten gunste van het eerste gebied uitvalt. Op de Nederlandsche Regeering rust echter de dure plicht *alles* te doen wat redelijkerwijs kan geschieden om Suriname er weder boven op te helpen. Wij zouden in dit verband op het voorbeeld van de British North Borneo Company willen wijzen, die ter economische ontsluiting van Britsch-Borneo gronden uitgifte met een rentegarantie op het kapitaal van den concessiehouder van 5 pCt. Indien Nederland zulks zou doen ten opzichte van Suriname, zou dit niet zijn goed geld naar slecht geld gooien, doch omgekeerd, omdat daardoor groote kans zou ontstaan, dat de jaarlijksche subsidie van f 3.000.000 zou verminderen en op den langen duur ophouden.

Mr. Dr. H. H. A. VAN GYBLAND OOSTERHOFF.

ONZE GULDEN; EEN VERKEERDE MAATREGEL

Het feit, dat er wisselkoersen zijn, is eigenlijk een bewijs van internationaal onvermogen. Wie uit het buitenland goederen betreft heeft zekerheid omtrent gewicht en maat. Deze elementen staan niet aan schommelingen bloot. Door conventies zijn de eenheden ervan vastgelegd. Elke onzekerheid is uitgesloten. Deze bestaat echter voortdurend ten opzichte van wat aan iedere levering vastzit, de betaling. Dit is nog te meer opvallend, omdat ook hiervoor de eenheden (althans overal waar financieel weer orde en regel heerscht) n.l. bepaalde gewichtshoeveelheden goud, onveranderlijk zijn. Toch schommelt in elk land elke vreemde geldeenheid tusschen twee „goudpunten”. Men staat voor een belangrijke technische onvolkomenheid van het internationale handelsverkeer. Een gemeenschapsbelang zou het zijn, wanneer deze kon verdwijnen en het ideaal, samenvallen van telkens twee bijeenbehorende goudpunten, overal kon worden bereikt.¹⁾ Al zou dit niet in de lijn liggen van degenen, die uit het niet-samenvallen en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden — wissel (of valuta) -speculatie, -arbitrage, -politiek — voordeel behalen. Zoolang echter het ideaal niet is bereikt, is het evenzeer een zaak van algemeen en dus van staatsbelang, dat iedere maatregel, welke goudpunten nader tot elkaar brengt, wordt aangemoedigd en alles wat daartegen ingaat, wordt tegengegaan of belemmerd.

Wat zien wij nu echter ten onzent gebeuren?

Het is nog niet lang geleden, dat alle beneden-goudpunten iets zijn gedaald ten gevolge van het feit, dat de Nederlandsche Bank haar inkoop tarief voor goud met f 0,50 per KG. verlaagde. De beweegreden was deze, dat de Bank het daarna aangekochte goud wilde doen vermunt (zie Verslag Ned. Bank 1925-'26, blz. 8 en 9). De verlaagde prijs is na de aanmuntning evenwel niet weder verhoogd.

Thans blijkt het dat — eveneens op aandrang van onze circulatiebank, naar mij uit betrouwbare bron wordt medegedeeld — een verbod is uitgevaardigd tot vervoer van goud per postpakket naar het buitenland.

Dit kan slechts van regeeringswege geschieden en het landsbestuur heeft dus aan de aanvraag steun verleend. Het Kon. Besluit van 14 Juni 1927 (Stbl. No. 179) heeft het Intern. Pakketpostbesluit 1925 (Stbl. No. 395) in dier voege gewijzigd, dat verzending van

pakketten met gouden baren of munten tot een waarde van meer dan f 100 sedert 1 Juli jl. is verboden.

Hoe hooger de kosten, die op den uitvoer van goud drukken, te weten de kosten van vracht en verzekering, commissie, renteverlies, des te verder verschuift het boven-goudpunt van den idealen middenstand, de pariteit. Tot voor kort bedroeg de vracht van goud, bijv. naar Ned.-Indië, ongeveer f 2,— per postpakket met een maximum-gewicht van 5 KG. Na het bovenstaande verbod en zoolang men nog van onze vaderlandsche stoomvaartlijnen voor de verzending gebruik maakt (men kan nog per aanbeekenden brief zenden of anders per Duitsche boot over Antwerpen) kost het transport volgens het bestaande tarief ½ pCt. van de waarde of ruim f 8,— per KG., d.i. niet minder dan ruim 15 maal zooveel. Geen wonder dat dit verschil van invloed is, het goudpunt doet stijgen en dus verder van de pariteit doet afwijken. Dit gaat tegen den draad in.

Wel opvallend is het, dat onze circulatiebank den stoot tot den maatregel heeft gegeven. Op dit gebied mag alleen van landsbelang, maar dan van boven af bezien, sprake zijn. Men kan van meening zijn, dat goud-export minder gewenscht is en dat deze tegengegaan wordt door opschroefing van het uitvoerpunt. Ongetwijfeld heeft het laatste een uitbreiding ten gevolge van het terrein waarop disconto- en wisselpolitiek alleen, dus zonder den machtigen steun der goudtransacties, effect heeft. Maar dan ook een uitbreiding van den omvang dier eerstbedoelde maatregelen. Het eene is van dezelfde orde als het andere. Doch stellig kan het nooit goed zijn, dat een macht, die reguleerend heeft te werken binnen zekere grenzen en weder op gedeeltelijk andere manier daarbuiten, de grenspalen doet verzetten in een richting, die tegen het algemeen belang indruischt.

'Behalve verkeerd lijkt een dergelijke maatregel bovendien inconsequent. Heeft toch niet de Staatscommissie voor het Muntwezen, waarvan Mr. Vissering voorzitter was, in haar rapport van Maart 1926, terecht aangedrongen op het gratis laten aanmunten van goud, een maatregel, welke juist beoogde het beneden-goudpunt een flink stuk in de richting der pariteit te verschuiven? En is de verlaging van den aankoop prijs van goud met f 0,50 per KG. niet door de Ned. Bank verdedigd onder bijvoeging, dat het in geen deele de bedoeling was om „eene verandering te brengen in den prijs van het goud tegenover de Nederlandsche valuta”?

Er is over de bovenbedoelde vrachtverhoging als gevolg van de uitsluiting van het billijke postpakket-tarief, over welke wijziging belanghebbenden niet zijn gehoord (waarom is er met dezen zoo weinig contact, wanneer zaken van muntpolitiek aan de orde zijn?) van particuliere zijde bij de Regeering geklaagd. Naar het heet wordt er thans op aangestuurd om het verbod voor het vervoer naar Indië weder op te heffen. Een verkeerde stap zou daarmee voor een deel weder worden ongedaan gemaakt. Dit zou echter onvoldoende zijn. Wanneer het juist is, dat een algemeen belang, n.l. bevordering van de stabiliteit der geldeenheid tegenover het buitenland, gediend wordt door eene verlaging der gouduitvoerpunten, dan is het zeker de taak der regeering om een verhoging, die niet zonder hare medewerking kan plaats vinden, te verhinderen. Maar dan geldt dit algemeen en niet alleen ten opzichte van Ned.-Indië.

Ook wanneer een onderwerp, dat op zichzelf nu niet zooveel schijnt te beteekenen, zich voordoet, blijft het noodzakelijk dat de regeering zelfstandig haar eindoordeel voorbehoudt in alle gevallen waarin de standvastigheid van de geld-eenheid, welke een staatszaak is en blijft, in het geding komt. En, al heeft zij ook de zorg voor de ten behoeve dezer aangelegenheid te nemen maatregelen in handen der daarvoor geoutilleerde circulatiebank gelegd, zij zelf zal moeten

¹⁾ Zie ook het lezenswaardige artikel van A. J. W. Renaud: Een geldprobleem. Economist, October 1927.

optreden of ingrijpen, wanneer een minder juiste maatregel mocht worden voorbereid of genomen. Hiervoor moet de regering steeds geoutilleerd blijven.

C. HOITSEMA.

BELASTING VAN NEDERLANDERS IN DEN VREEMDE.

Het is te verwachten, dat zij, die het Verslag van de schriftelijke en mondelinge behandeling van bovengenoemd wetsontwerp tusschen de Vaste Commissie voor de Belastingen en den Minister zullen lezen, een eenigszins anderen kijk op het gewijzigd ontwerp zullen krijgen dan zij aanvankelijk door de toelichting van het ontwerp daarop verkregen.

Het ingediende ontwerp toch was uiterst summier toegelicht. De hoofdbetekenis van het ontwerp werd met zeer weinig woorden aangeduid, en dit leidde ertoe, dat de algemeen bekende „naaste aanleiding” tot de indiening van het ontwerp door velen voor den *eigenlijken grondslag* van de regeling werd gehouden. Feitelijk draaide ook reeds in de Toelichting alles om de gedachte, „dat de in vele opzichten veranderde omstandigheden ertoe leiden aan de nationaliteit een iets grootere plaats in het belastingstelsel in te ruimen dan zij tot dusverre op praktische gronden daarin bekleed heeft”. Maar de nadere uiteenzetting van die gedachte ontbrak geheel.

In het bovengenoemde Verslag is in deze leemte voorzien en de principieele betekenis, welke de „nationaliteit” heeft en het belastingstelsel — bij toepassing van verschillende belastingtheorieën (de leer van de „absolute Steuereplicht” en die van de „relative Steuereplicht”) — door de voorstanders van het ontwerp in den breede uiteengezet, een uiteenzetting, die blijkbaar de bedoeling van den Minister geheel weergaf, want hij betuigt daarmee volledige instemming. Aangetoond is daarbij, dat, zoowel uit de leer van de absolute Steuereplicht als uit die der relative Steuereplicht, belastingheffen op grond zoowel van de nationaliteit als van het ingezetenschap in beginsel logisch voortvloeit en dat de, in onze vermogens- en inkomstenbelastingen tot dusverre gevolgde, beperking van het belasten in hoofdzaak tot ingezetenen een afwijking is van het normale, die slechts, in zoverre daarvoor bijzondere praktische gronden zijn aan te voeren, verdedigbaar is en geheel of gedeeltelijk vervallen moet, indien en voorzover die gronden absoluut of relatief in betekenis verminderd of weggevallen zijn. Het zou te ver voeren hier dit geheele betoog weer te geven. Belangstellenden moet ik naar het Verslag verwijzen.

In de tegenspraak, welke dat betoog blijkens het Verslag in de Commissie uitlokte, wreekte zich nog de onvoldoende uitvoerigheid van de Memorie van Toelichting. De tegenstanders toch bestreden niet zoozeer het belastingtheoretisch standpunt van de voorstanders, doch betoogden, dat, hoe juist dat ook wellicht zijn mocht, „bestrijding van de belastingvlucht” toch het eigenlijk doel van het ontwerp was. Zij betoogden tevens, dat, indien men de zaak theoretisch juist wilde regelen, verschillende van de, alsnog gehandhaafde, uitzonderingen op het belasten volgens de nationaliteit niet verdedigbaar waren. Waarop weder geantwoord werd, dat ook volgens de bestaande wet reeds een aantal in den vreemde wonende Nederlanders min of meer belast wordt, en dus bezwaarlijk kon worden beweerd, dat men of wel alle Nederlanders in den vreemde moet belasten of wel hen alle onbelast moet laten.

Het ligt niet in mijn bedoeling op deze controverse hier verder in te gaan; hoofdzaak van dit artikel is aan te geven, welke wijzigingen in het ontwerp ten gevolge van de onderhandelingen van de Vaste Commissie met den Minister zijn gebracht. De voornaamste wijzigingen zijn de volgende:

1. Ingeval een Nederlander in een bondsstaat woont, zal hij óók de gelijksoortige belastingen van de staten van dien bondsstaat mogen aftrekken van zijn

Nederlandschen aanslag. Dit is o.a. van betekenis in zake sommige Zwitsersche kantons;

2. Voor den aftrek zullen de gezamenlijke aanslagen in de vreemde inkomsten- en vermogensbelastingen als één geheel worden beschouwd, evenals de gezamenlijke aanslagen in die belastingen hier te lande.

3. Nederlanders in het buitenland met minder dan f 4000 inkomen zullen buiten de regeling vallen.

4. Van elken aanslag, eventueel gelijk die is na aftrek van de buitenlandsche belastingen, wordt daarenboven afgetrokken het bedrag aan inkomstenbelasting en aan verdedigingsbelasting II, dat voor een inkomen van f 4000 hier te lande verschuldigd is (f 124).

Bij de uitzondering en remissie onder 3. en 4. genoemd is uitgegaan van de overweging, dat de aanslagen van inkomens onder f 4000 naar verhouding veel moeite en inningskosten zullen medebrengen, en vooral ook, dat de kleinere inkomens naar verhouding meer betalen in de indirecte belastingen, die dikwijls in het buitenland in hoogere mate dan bij ons worden geheven, en waarvan aftrek uiteraard uitgesloten is. Eenmaal dit beginsel aanvaard zijnde, scheen het billijk ook aan alle hoogere aanslagen een aftrek te geven, welke gesteld is op het bedrag dat bij f 4000 verschuldigd is; vooreerst opdat niet boven f 4000 een sprong zou intreden en voorts om ook aan deze belastingplichtigen een aftrek te geven in verband met de vermoedelijke indirecte belasting van hun woonland. Iemand met f 10.000 inkomen, die in het buitenland reeds f 150 te betalen heeft, zal hier door die regeling per saldo te betalen hebben f 446 — (f 150 + f 124) = f 272.

5. Nederlanders, die reeds op 1 Mei 1918 in het buitenland woonden en sedert hier niet terug zijn geweest, blijven buiten de belasting. De Minister heeft niet willen ingaan op het denkbeeld alle Nederlanders, die meer dan tien jaren onafgebroken in het buitenland hebben gewoond vrij te laten, wijl hun banden met het Vaderland alsdan reeds veel slapper zijn geworden. Bij de invoering achtte hij echter wel billijk, hen die reeds meer dan tien jaren geleden uit het land vertrokken zijn, buiten de belasting te laten blijven.

6. Boedels van Nederlanders, in staatsdienst in het buitenland wonende, zullen wel vallen onder onze successiebelasting. Dit gold sedert 1920 reeds voor diplomaten. Inkomstenbelasting betalen al deze Nederlanders reeds nu. Zij zullen echter buiten de Vermogensbelastingen blijven, ofschoon in de Commissie werd aangedrongen om ze daarin te betrekken, omdat deze als een emolument te beschouwen belastingvrijdom van veel grooter betekenis is voor de zeer gefortuneerde dan voor de minder gefortuneerde Nederlanders, die wegens staatsdienst in het buitenland wonen.

7. Ingeval van meeningsverschil tusschen den Minister en den betrokken Nederlander in den vreemde, of de laatste meer dan twee jaar in gebreke is gebleven, en dus de in de wet voorziene sancties voor hem gelden, zal een voor al deze gevallen aan te wijzen Raad van Beroep beslissen.

8. Uittreksels uit acten van den burgerlijken stand betreffende een nalatige in het betalen van het door hem verschuldigde zullen óók niet worden uitgereikt aan derden, tenzij deze aannemelijk maken aan een door den Minister aan te wijzen Rijksambtenaar, dat zij die niet aanvragen ten behoeve van den betrokkene, doch voor een ander doel.

De sanctie zelve, bestaande in het niet-uitreiken van uittreksels van de acten van den burgerlijken stand aan Nederlanders in den vreemde, die nalatig zijn hun belasting te betalen vond in de Commissie sterken tegenstand. De Minister meende die sanctie te moeten handhaven, al achtte hij de uitvoering van de wet niet onmogelijk, als die sanctie kwam te vervallen.

90. De namen van hen, die alsvoren in gebreke zijn gebleven, zullen in de Staatscourant worden gepubliceerd, in het bijzonder ten behoeve van de ambtenaren, die hun geen stukken in hun belang mogen uitreiken.

Het komt mij voor, dat al deze door den Minister aangebrachte wijzigingen als zooveel verbeteringen kunnen worden beschouwd.

Bij de behandeling is door de Regeering, ofschoon daarnaar gevraagd, geen raming omtrent de opbrengst overgelegd. Zij merkte echter op, dat voor zoover de aanleiding tot de indiening van het ontwerp bestond in tegengaan van belastingvlucht, niet het minste de preventieve werking voor haar van belang is. En inderdaad de meening, die men veel hoort verkondigen, dat de tijd van verhuizing om de belasting, voorbij is, toont wel naïviteit en onbekendheid met de toestanden. Wij kunnen trotsch zijn, dat ons land in zake een billijke verdeling van de lasten aan den spits staat. Maar lang niet alle beter gesitueerde Nederlanders staan zoo hoog, dat zij bereid zijn ook de consequenties van dien trots voor zichzelf te aanvaarden.

VAN GIJN.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE NIEUWE SANEERINGSPOGING VAN POLEN.

Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons:

De Poolische maatregelen tot saneering, waarvan de inleiding met het verdrag van 13 Augustus jl. een voorloopig einde heeft gevonden, zouden in overeenstemming met de voornaamste inhoudsbepalingen ook als de tweede Poolische poging tot stabilisatie kunnen worden aangeduid. De eerste poging om deze stabilisatie op eigen kracht door te voeren, is inmiddels volkomen mislukt en men gaat er thans toe over met de reorganisatie van de Poolische bank en het Poolische geldwezen tegelijkertijd een saneering van de Poolische financiën en van het economisch leven in te leiden, juist zoals men dit indertijd in Duitschland, Oostenrijk en Hongarije ondernomen heeft.

De getroffen maatregelen op geldpolitiek gebied laten zich in drie groepen verdeelen: de eerste groep omvat die maatregelen, welke de zelfstandigheid van de bank van Polen tegenover den Staat opnieuw vastleggen en herstellen. De bank Polski mag de Regeering geen credieten meer verlenen; uitgezonderd credieten op zeer korten termijn voor voorbijgaande doeleinden. Gedurende de eerste twee jaren mogen echter zelfs zulke credieten niet worden verleend. Zelfs voor productieve doeleinden mag de verlening van credieten van welken aard ook aan den Staat slechts met uitdrukkelijke toestemming van den buitenlandischen raadgever plaatsvinden. Een Amerikaan wordt als vertegenwoordiger van het bankconsortium lid van de directie van de bank. De Poolische regeering verplicht zich verder het biljettenmonopolie van de bank Polski voortaan in dezen zin op te vatten, dat de uitgave van welk soort staatsbiljetten ook niet mag plaatsvinden. De circulatie van de pasmunten en van het kleingeld, welke ten deele in de plaats van de indertijd uitgegeven staatsbiljetten is gekomen, wordt op een maximum van 320 millioen zloty gefixeerd. Het bedrag, dat hierboven uitgaat, zal terstond door den Staat worden ingetrokken, resp. ingewisseld.

De tweede groep maatregelen op het gebied van de geldpolitiek heeft betrekking op de verschaffing der benodigde middelen aan de bank Polski om over de noodzakelijke dekking en den overeenkomstigen voorraad deviezen en valuta te kunnen beschikken. Er zal een kapitaalsvermeerdering worden doorgevoerd, waarbij de staat de nieuw uitgegeven aandelen overneemt. De staat verplicht zich 75 millioen zloty uit de opbrengst van de leening aan de bank Polski af te staan ter versterking van haar goudschat. Verder zal de staat uit de opbrengst van de leening

zijn schuld van 25 millioen zloty bij de bank Polski aflossen. Op deze wijze zal het waarschijnlijk mogelijk zijn ongeveer $\frac{2}{3}$ van de circulatie en het tegoed bij de giro te zamen te dekken, een dekkingspercentage, dat weliswaar hoog schijnt, doch dat, zooals de onderzinking in Polen getoond heeft, bij de huidige moeilijkheden in het economische leven van Polen en de labiliteit van enkele van zijn takken van bedrijf over het algemeen toch noodzakelijk is om de circulatiebank in staat te stellen het bedrijfsleven, zelfs voor het geval dit een crisis doormaakt, een sterken rug gesteun te verlenen. Juist het geval van Oostenrijk heeft getoond, hoe een wel wat groote dekking ertoe heeft bijgedragen, dat de gevolgen van de bankcrisis en zelfs die van de revolutionaire gebeurtenissen in Juli 1927 op de onwrikbaarheid van het Oostenrijksche geldwezen zijn afgestuit. Bovendien is principieel de verplichting vastgelegd om op een later tijdstip de inwisselbaarheid van de biljetten van de bank Polski in goud in te voeren, een tijdstip, dat echter eerst in verband met de verdere ontwikkeling door den Amerikaanschen raadgever zal worden vastgesteld.

De derde groep der getroffen maatregelen omvat de vaststelling van de nieuwe verhouding van den zloty tot het goud, resp. tot den dollar. Terwijl oorspronkelijk de zloty tegenover den dollar overeenkomstig de verhouding van den goudfranc, d.i. 5,18 zloty voor 1 dollar, was vastgesteld, is de nieuwe vaststelling gebaseerd op den tegenwoordigen koers van 8,9125 zloty voor 1 dollar, derhalve een depreciatie tot ongeveer 7,2 pCt. van de oude goudpariteit. De nieuwe verhouding zal niet alleen feitelijk in stand worden gehouden, zooals bijv. in den eersten tijd van de Oostenrijksche en van de Hongaarsche nationale bank het geval was, doch ook de wettelijke vaststelling zal terstond volgen. Zoodra dit is geschied, zal men ook duidelijker dan tot nu toe den toestand van het Poolische geldwezen uit de overzichten van de bank Polski kunnen opmaken, aangezien deze overzichten ten gevolge van de depreciatie van den zloty noodzakelijkerwijze een agio-reserve te zien geven; in overeenstemming met de goud- en valuta-voorraden van de bank. In ieder geval schijnt de nieuwe hervorming van het geldwezen belangrijk beter voorbereid en met aanzienlijk sterkere middelen te zijn uitgevoerd dan bij de eerste hervormingspoging het geval was. Haar houdbaarheid zal echter op den duur evenals in alle staten uiteraard ook daardoor worden bepaald, of de ontwikkeling van de Staatsfinanciën en van het algemeene economische leven voldoende voortgang heeft gemaakt om het definitief gestabiliseerde geldwezen als een waardevolle ondersteuning te gebruiken en de onaantastbaarheid van het Poolische geld voor inflatie door den Staat, resp. voor rekening van den Staat, onder alle omstandigheden te waarborgen.

In het Poolische saneeringsplan vallen voor alles twee dingen op:

1e. de betrekkelijk ongunstige voorwaarden, waartegen de bovendien niet eens bijzonder groote leening geplaatst is. De totale hoogte van de leening, blijft ongeveer $\frac{1}{3}$ bij de indertijd aan het belangrijk kleiner Duitsch-Oostenrijk verleende crediet ten achter. De Poolische regeering heeft dan ook het plan ter aanvulling van de buitenlandische leening een binnenlandsche leening met een omvang van 100 millioen zloty uit te geven. Het netto-rendement van 9 pCt. moet als overdreven worden gekenmerkt en de controle-bepalingen, die zijn opgelegd, zijn, ofschoon formeel op eenige punten tegemoetkomend, toch over het algemeen zeer scherp gesteld. Deze omstandigheden bewijzen ongetwijfeld, dat het economisch leven van Polen toch minder geconsolideerd was dan in de laatste maanden het geval scheen — anders immers zou het buitenland niet zulke voorwaarden kunnen stellen en had Polen zulke voorwaarden niet behoeven aan te nemen. Verder bewijzen deze gebeurtenissen, dat men het niet voor mogelijk houdt, bepaalde maat-

regelen te nemen inzake de begrooting en het economisch leven, zonder daarbij te worden gesteund door de onafgebroken eischen van een buitenlandschen raadgever. In ieder geval is het reeds in 1926 gelukt, het tekort op de begrooting in belangrijke mate te vermindern. Een vergelijking van de laatste drie jaren geeft de volgende ontwikkeling te zien:

Staatsfinanciën.			
A. Inkomsten:			
	1924	1925	1926
	In miljoenen zloty		
Algemeen beheer	154.0	201.6	190.2
Pensioenen	13.3	23.9	23.1
Belastingen	891.3	922.8	1.004.2
waarvan:			
Directe belastingen	290.5	357.9	463.9
Zegel- en andere kosten....	79.6	114.2	127.1
Tollen	238.4	284.8	189.6
Indirecte belastingen	93.3	107.4	137.6
Monopoliën	291.1	405.5	578.1
waarvan:			
Tabak	138.8	182.4	270.0
Alcohol	131.9	178.1	250.6
Staatsbedrijven	—	22.3	99.6
Gewone inkomsten totaal ..	1.349.7	1.576.1	1.895.2
Leeningen	68.2	12.0	17.8
Kleine munten en biljetten	150.7	289.4	17.4
Totale inkomsten ..	1.568.6	1.877.5	1.930.4
B. Uitgaven:			
Algemeen beheer	1.375.8	1.593.5	1.508.7
Pensioenen, enz.	95.3	166.5	187.7
Schuldendienst	11.0	41.4	145.2
Staatsbedrijven	57.0	—	—
Gewone uitgaven totaal ..	1.539.1	1.801.4	1.841.6
Aanmuntingskosten der kleine munten en biljetten	21.0	36.9	—
Totale uitgaven ..	1.560.1	1.838.3	1.841.6
Tekort (—)	— 189.4	— 225.3	—
Of			
overschot (+) der gew. rekening	—	—	+ 53.6
Overschot (+) der gewone en buitengewone rekening	+ 8.5	+ 39.2	+ 88.8
Staatsfinanciën.			
Gewone rekening:			
	1924	1925	1926
	In miljoenen zloty		
Ontvangsten	1.350	1.576	1.895
Uitgaven	1.539	1.801	1.842
Tekort	— 189	— 225	—
Overschot ..	—	—	+ 53

Om de cijfers naar waarde te schatten moet men bovendien in aanmerking nemen, dat Polen waarschijnlijk aan de grens van een rendabele belastingdruk is gekomen en dat een eenigszins belangrijke verdere verhooging van de inkomsten nauwelijks meer binnen het bereik van het mogelijke ligt zonder het economisch leven duurzaam zwaar te treffen. Uit het bovenstaande overzicht volgt overigens duidelijk, dat in de jaren 1924 en '25 het tekort op de begrooting geheel door het drukken van bankbiljetten werd gedekt, terwijl het overschot van het jaar 1926 terstond tot op de helft ineenschrompelt, wanneer men er de vermeerdering van de bankbiljetten en de tusschentijdsche leening van aftrekt. In ieder geval schijnt de sterkere hand van de tegenwoordige regering krachtig genoeg te zijn om de begrooting

voortaan te kunnen beperken. Dan zal echter zeer spoedig de waarheid aan het licht komen, een waarheid, die men in Polen reeds sinds jaren heeft gekend, doch waaruit men de consequentie niet kon trekken, namelijk, dat bepaalde posten op de begrooting ter verbetering van het verkeerwezen, van het onderwijs en der sociale voorzorg slechts kunnen worden gehandhaafd, wanneer men overgaat tot een vermindering van de onmatig toegenomen uitgaven voor militaire doeleinden.

De tweede omstandigheid, die terstond in het oog valt, is, dat bij de Poolse saneringspoging de zuiver geld-technische zijde van het vraagstuk sterk op den voorgrond staat. Meer dan de helft van de opgenomen leening — wanneer tot een vermeerdering van het kapitaal der bank Polski in werkelijk grootschen stijl zal worden overgegaan, bijna $\frac{3}{4}$ — zal aan geldpolitieke doeleinden worden besteed en in dezen of genen vorm in de bank Polski moeten worden belegd. De leening zal naar men zegt op de volgende wijze worden besteed: 75 miljoen zloty ter vergrooting van het aandelenkapitaal van de bank van Polen, 140 miljoen zloty voor de overname van de helft van de netto-emissie aan schatkistbiljetten door de bank, 90 miljoen zloty voor de converteering van de andere helft van de emissie der schatkistbiljetten in zilver, 25 miljoen voor de terugbetaling van de zwerende schuld van den staat en 75 miljoen voor de vorming van een staatsreserve. De rest is bestemd voor het bedrijfsleven en zal voor credieten aan staatsbedrijven en aan den landbouw worden besteed. De bank zal op deze wijze een buitengewoon grooten schat aan goud en deviezen verzamelen, die na de invoering van al deze maatregelen wellicht $\frac{2}{3}$ van de totale circulatie nog te boven zal gaan. Niettemin zou het onjuist zijn deze maatregelen als overdreven of eenzijdig te beschouwen. De handels- en betalingsbalans van Polen moet voor en na als uiterst labiel gekenschetst worden en er valt nauwelijks aan te twijfelen, dat de bank op een sterke vermindering van deviezen en valuta moet rekenen, wat echter niet tot al te scherpe credietbeperkingen mag leiden, wil het nauwelijks begonnen werk niet terstond in gevaar worden gebracht. Daartegen bestaat slechts één middel: groote deviezenreserves, die de wettelijke minimumdekking te boven gaan.

Zeer karakteristiek is de handelspolitiek van Polen in de laatste drie jaren geweest.

Daaruit ziet men, dat de handelsbalans na een tijdelijke enorme verbetering door vermeerdering van den kolenuitvoer in verband met de Engelsche kolenstaking terstond na het ebben dezer, toevallig conjunctuur een sterken achteruitgang ondergaan heeft. Daarbij komt nog, dat Polen uiteraard geen posten heeft op de betalingsbalans, welke in den vorm van duurzame bronnen van inkomsten uit het buitenland het tekort van de handelsbalans kunnen dekken. Derhalve is het van conjunctuurschommelingen in den handel zeer sterk afhankelijk en deze conjunctuurschommelingen komen wederom terstond in het afvloeien van deviezen tot uitdrukking. De langzame en zekere werking van een versterking van den

Buitenlandsche handel (1 Augustus tot 31 Juli)	1924/25		Uitvoeroverschot (+) of -tekort (—)	1925/26		Uitvoeroverschot (+) of -tekort (—)	1926/27		Uitvoeroverschot (+) of -tekort (—)
	Invoer	Uitvoer		Invoer	Uitvoer		Invoer	Uitvoer	
	In miljoenen zloty								
Landbouwproducten	473	455	— 18	98	553	+ 455	355	490	+ 135
Hout en houtproducten ..	10	217	+ 207	3	200	+ 197	4	297	+ 293
Koloniale waren en voedingsmiddelen	168	6	— 162	88	3	— 85	126	6	— 120
Kolen, metalen, enz.	62	274	+ 212	37	294	+ 257	98	436	+ 338
Andere grondstoffen en halfabrikaten	318	16	— 302	227	19	— 208	341	23	— 318
Industrieproducten	866	276	— 590	338	181	— 157	508	182	— 326
Goud, zilver, enz.	1	—	— 1	1	—	— 1	3	1	— 2
Totaal	1.898	1.244	— 654	791	1.249	+ 458	1.435	1.434	— 1

uitvoer door gunstiger handelsverdragen en vermindering van den invoer, die bijvoorbeeld met betrekking tot artikelen voor den landbouw bij een vermeerdering van de binnenlandsche productie terstond mogelijk zou zijn, is een moeizame en tijdroovende weg. Zoolang deze niet ten volle is afgelegd, zullen de grootste lasten van de conjunctuurschommelingen op de bank Polski drukken. Het is in ieder geval te hopen, dat juist de Amerikaansche raadgever pogingen zal doen betere economische betrekkingen tot de buurstaten van Polen in het leven te roepen, hetgeen zich — afgezien van een verbetering van de handelsbalans — ook in de begroting in een vermindering van de militaire uitgaven betrekkelijk spoedig voelbaar zal maken, iets, wat wellicht de eerste voorwaarde is voor een duurzame verbetering van den economischen toestand van Polen. Immers, naar bekend mag worden verondersteld, is Polen eenige maanden geleden tenauwernood aan een oorlog met Rusland ontkomen. Zijn betrekkingen tot de Baltische staten, in het bijzonder tot Lithauen, zijn zienderoogen slechter geworden en het handelconflict met Duitschland is nog niet zoo héél veel dicht bij een overeenkomst gekomen, waarbij echter de toestand van Polen er in zooverre op is achteruitgegaan, dat het Duitschland intusschen is gelukt door handelsverdragen met andere staten voor aanzienlijke deelen van zijn vroegeren export naar Polen gelijkwaardige nieuwe afzetgebieden te vinden. Daarbij komen nog de jongste gebeurtenissen in Genève, waar Polen tot het inzicht moest komen, dat de voortgang van een agressieve Poolsche politiek door zijn vroegere vrienden, ten minste voor het oogenblik, voor inopportuun gehouden werd en op een ondersteuning hunnerzijds slechts in zooverre kon worden gerekend, als met de belangen van de andere staten volkomen overeenkwam.

In ieder geval schijnt thans het oogenblik gekomen, waarop de economische saneering van Polen op den voorgrond is gesteld en ten minste voor geruimen tijd niet langer het economisch leven als een steun van de politiek, doch de politiek als een steun van het economisch leven mag worden beschouwd.

AANTEKENINGEN.

Internationale conferentie voor de afschaffing van verboden en beperkingen van den invoer en den uitvoer (17 October tot 8 November 1927).

Hieronder volgt de volledige Fransche tekst van de internationale conventie voor de afschaffing van verboden en beperkingen van den invoer en den uitvoer. Voor de opening van het bijbehorend protocol, dat artikelsgewijze een commentaar op de conventie geeft, evenals van de acte final, ontbrak ons helaas de ruimte.

Convention.

Vu la résolution de l'Assemblée de la Société des Nations en date du 25 septembre 1924;

S'inspirant des conclusions de la Conférence économique internationale, tenue à Genève en mai 1927, et reconnaissant avec celle-ci que les prohibitions d'importation et d'exportation, les régimes arbitraires et les discriminations déguisées qu'elles suscitent ont eu des résultats déplorables, sans que les inconvénients graves de ces mesures aient eu pour contre-partie les avantages financiers ou les bienfaits sociaux qu'en espéraient les États qui les avaient prises;

Persuadés qu'il importe au rétablissement et au développement futur du commerce mondial que les gouvernements renoncent à une politique nuisible aussi bien à leur intérêt particulier qu'à l'intérêt général;

Convaincus que le retour à la liberté effective du commerce international est une des conditions essentielles de la prospérité mondiale;

Considérant que la meilleure manière d'atteindre le but ainsi défini est de recourir à une action parallèle et concertée sous la forme d'une convention internationale,

Ont désigné pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Lesquels, après avoir communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article premier.

Les dispositions de la présente Convention s'appliquent aux prohibitions et aux restrictions à l'importation dans les territoires des Hautes Parties contractantes, des marchandises — produits naturels ou fabriqués — des territoires de l'une quelconque des autres Hautes Parties contractantes et aux prohibitions et aux restrictions à l'exportation de produits des territoires desdites Parties vers les territoires de l'une quelconque des autres Hautes Parties contractantes.

Article 2.

Sous réserve des exceptions prévues aux articles suivants, les Hautes Parties contractantes s'engagent à supprimer, dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur de la présente Convention en ce qui concerne les territoires respectifs de chacune d'elles, toutes prohibitions ou restrictions à l'importation ou à l'exportation, et à ne pas établir par la suite des prohibitions ou restrictions de ce genre. Durant ce délai, chacune des Hautes Parties contractantes adoptera toutes les mesures propres à réduire au minimum les prohibitions et restrictions existantes et s'abstiendra d'instituer des prohibitions ou restrictions nouvelles.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent, en outre, à prendre les mesures nécessaires pour que les dispositions de la présente Convention soient rigoureusement observées par toutes les autorités — centrales ou locales — et pour qu'aucune réglementation contrevenant à ces dispositions ne puisse être édictée.

Article 3.

Si les Hautes Parties contractantes, en application de leur législation, soumettent l'importation ou l'exportation de marchandises à certaines règles concernant le mode, la forme ou le lieu d'importation ou d'exportation, l'apposition de marques, ou à d'autres formalités ou conditions, Elles s'engagent à n'en pas faire un moyen de prohibition déguisée ni de restriction arbitraire.

Article 4.

Les catégories suivantes de prohibitions et de restrictions ne sont pas interdites par la présente Convention, à la condition, toutefois, qu'elles ne soient pas appliquées de manière à constituer un moyen de discrimination arbitraire entre les pays étrangers où existent les mêmes conditions, ni de manière à constituer une restriction déguisée des échanges internationaux:

- 1° Prohibitions ou restrictions relatives à la sécurité publique;
- 2° Prohibitions ou restrictions édictées pour des raisons morales ou humanitaires;
- 3° Prohibitions ou restrictions concernant le trafic des armes, des munitions et des matériels de guerre, ou, dans des circonstances exceptionnelles, de tous autres approvisionnements de guerre;
- 4° Prohibitions ou restrictions édictées en vue de protéger la santé publique ou d'assurer la protection des animaux ou des plantes contre les maladies, les insectes et les parasites nuisibles;
- 5° Prohibitions ou restrictions à l'exportation ayant pour but la protection du patrimoine national artistique, historique ou archéologique;
- 6° Prohibitions ou restrictions applicables à l'or, à l'argent, aux espèces, au papier-monnaie et aux titres;
- 7° Prohibitions ou restrictions ayant pour but d'étendre aux produits étrangers le régime établi à l'intérieur du pays, en ce qui concerne la production, le commerce, le transport et la consommation des produits nationaux similaires;
- 8° Prohibitions ou restrictions appliquées à des produits qui font ou feront, à l'intérieur du pays, en ce qui concerne la production ou le commerce, l'objet de monopoles d'Etat ou de monopoles exercés sous le contrôle de l'Etat.

Article 5.

Rien, dans la présente Convention, ne portera atteinte au droit de toute Haute Partie contractante de prendre des mesures de prohibition ou de restriction à l'importation ou à l'exportation pour sauvegarder, dans des circonstances extraordinaires et anormales, les intérêts vitaux du pays.

Si des mesures de cette nature sont prises, elles devront être appliquées de telle manière qu'il n'en résulte aucune discrimination arbitraire au détriment de toute autre Haute Partie contractante. Leur durée devra être limitée à la durée des motifs ou des circonstances qui les ont fait naître.

Article 6.

1. Les Hautes Parties contractantes reconnaissant qu'il

existe, pour certaines d'entre elles, des situations de fait ou de droit d'où résulte pour ces dernières l'impossibilité de prendre immédiatement, en ce qui concerne certains produits déterminés, les engagements souscrits aux articles précédents, ont jugé équitable d'autoriser ces Hautes Parties contractantes à faire la réserve de certaines exceptions de caractère temporaire, auxquelles celles-ci s'obligent de mettre un terme dès que les circonstances qui les motivent auront pris fin.

2. D'autre part, les Hautes Parties contractantes, reconnaissant que l'abolition de certaines prohibitions ou restrictions appliquées par certaines d'entre elles à l'importation ou à l'exportation présenterait pour ces dernières de graves difficultés et que, par ailleurs, ces prohibitions ou restrictions ne comportent pas de répercussions dommageables pour le commerce des autres pays, ont jugé également équitable d'autoriser ces Hautes Parties contractantes à faire la réserve de ces exceptions.

3. L'Annexe à la présente Convention mentionne les exceptions, rentrant dans le cadre des deux paragraphes précédents, qui ont été consenties, à la date de ce jour, au profit des Hautes Parties contractantes qui sont nommément désignées dans cette Annexe et qui ont signé la Convention dès cette date.

4. Les demandes de dérogations que les Hautes Parties contractantes croiraient devoir présenter postérieurement à cette date seront soumises à la procédure indiquée au Protocole de la présente Convention.

Article 7.

Si l'une des Hautes Parties contractantes est amenée à prendre une mesure de prohibition ou de restriction contre des produits d'un pays étranger quelconque, que la présente Convention lui soit ou non applicable, Elle devra l'instituer de telle manière que cette mesure porte le moins possible préjudice au commerce des autres Hautes Parties contractantes.

Article 8.

Si un différend surgit entre deux ou plusieurs Hautes Parties contractantes au sujet de l'interprétation ou de l'application des dispositions de la présente Convention, à l'exception des articles 4, 5 et 6 ainsi que des dispositions du Protocole relatives auxdits articles et si ce différend ne peut être réglé, soit directement entre les parties, soit par la voie de tout autre moyen qu'elles emploieraient pour arriver à une entente, les parties au différend pourront, si elles sont toutes d'accord, avant de recourir à toute autre procédure arbitrale ou judiciaire, soumettre le différend, en vue d'un règlement amiable, à tout organisme technique qui pourra être désigné, soit par le Conseil de la Société des Nations, soit par les parties intéressées. Cet organisme formulera un avis consultatif, après avoir entendu les parties et les avoir, au besoin, réunies.

L'avis consultatif formulé par ledit organisme ne liera pas les parties au différend, à moins qu'il ne soit accepté par chacune d'elles, et les parties pourront, si elles sont toutes d'accord, soit après avoir recouru à la procédure ci-dessus mentionnée, soit pour la remplacer, recourir à toute autre procédure arbitrale ou judiciaire de leur choix, y compris l'instance devant la Cour permanente de Justice internationale, pour toutes matières qui sont de la compétence de la Cour, aux termes de son Statut.

Si un différend quelconque d'ordre juridique surgit au sujet de l'interprétation ou de l'application des dispositions de la présente Convention — à l'exception des dispositions des articles 4, 5 et 6 ainsi que des dispositions du Protocole relative audit article — les parties devront, à la requête de l'une d'elles, soumettre l'objet du litige à la décision de la Cour permanente de Justice internationale, ou d'un tribunal arbitral de leur choix, qu'elles aient ou non préalablement recouru à la procédure prévue à l'alinéa premier.

En cas de contestation sur le point de savoir si un différend est d'ordre juridique ou non, cette question sera soumise à la décision de la Cour permanente de Justice internationale ou du tribunal arbitral choisi par les parties.

La procédure ouverte devant l'organisme visé à l'alinéa premier ci-dessus ou l'avis formulé par lui n'entraînera en aucun cas la suspension de la mesure qui fait l'objet du litige; il en sera de même dans le cas d'une instance devant la Cour permanente de Justice internationale — à moins que celle-ci n'en décide autrement aux termes de l'article 41 de son Statut — ou devant le tribunal arbitral choisi par les parties.

Rien dans la présente Convention ne pourra être interprété comme portant atteinte aux droits et obligations résultant pour les Hautes Parties contractantes, soit de leurs

engagements relatifs à la juridiction de la Cour permanente de Justice internationale, soit de leurs conventions bilatérales concernant la conciliation et l'arbitrage.

Article 9.

Chacune des Hautes Parties contractantes pourra, soit lors de la ratification de la présente Convention, soit ultérieurement, déclarer qu'elle s'engage à étendre, vis-à-vis de toute autre Haute Partie contractante acceptant la même obligation; l'application des dispositions de l'alinéa 3 de l'article 8 ci-dessus à tout différend pouvant surgir au sujet de l'interprétation ou de l'application des dispositions de la présente Convention, y compris, en tout ou en partie, les articles 4, 5 et 6, que le différend soit ou non d'ordre juridique.

Les Hautes Parties contractantes qui ne prendraient pas, pour les articles 4, 5 et 6 ou pour certaines parties de ces articles, ainsi que pour les dispositions y relatives du Protocole, l'engagement prévu à l'alinéa précédent, pourront rendre applicables entre Elles pour ces matières les dispositions des alinéas 1 et 2 de l'article 8.

Article 10.

Chacune des Hautes Parties contractantes peut déclarer, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, que, par son acceptation de la présente Convention, Elle n'entend assumer aucune obligation en ce qui concerne l'ensemble ou toute partie de ses colonies, protectorats ou territoires placés sous sa suzeraineté ou mandat; dans ce cas, la présente Convention ne sera pas applicable aux territoires faisant l'objet de pareille déclaration.

Chacune des Hautes Parties contractantes pourra dans la suite notifier au Secrétaire général de la Société des Nations qu'elle entend rendre la présente Convention applicable à l'ensemble ou à toute partie de ses territoires ayant fait l'objet de la déclaration prévue à l'alinéa précédent. Dans ce cas, la Convention s'appliquera aux territoires visés dans la notification quatre-vingt-dix jours après la réception de cette notification par le Secrétaire général de la Société des Nations.

De même, chacune des Hautes Parties contractantes peut à tout moment déclarer qu'elle entend voir cesser l'application de la présente Convention à l'ensemble ou à toute partie de ses colonies, protectorats ou territoires placés sous sa suzeraineté ou mandat; dans ce cas, la Convention cessera d'être applicable aux territoires faisant l'objet de pareille déclaration un an après la réception de cette déclaration par le Secrétaire général de la Société des Nations.

Article 11.

Rien, dans la présente Convention; ne porte atteinte aux droits et obligations découlant, pour les Hautes Parties contractantes, des conventions internationales en vigueur auxquelles elles sont parties.

La présente Convention ne déroge pas aux stipulations des accords bilatéraux, en vigueur à la date de ce jour entre les Hautes Parties contractantes, qui établissent, en matière de prohibitions ou de restrictions à l'importation ou à l'exportation, un régime plus libéral que celui qui est établi par les dispositions de la présente Convention.

Article 12.

La présente Convention ne porte en rien atteinte aux droits et obligations résultant du Pacte de la Société des Nations.

Article 13.

Les Hautes Parties contractantes se communiqueront, par l'intermédiaire du Secrétaire général de la Société des Nations, dans les douze mois que suivront la mise en vigueur de la présente Convention dans leurs territoires, un rapport sur les mesures prises pour assurer l'exécution des dispositions de la Convention.

Article 14.

La présente Convention, dont les textes français et anglais feront également foi, portera la date de ce jour.

Elle pourra être signée jusqu'au 1er janvier 1929, au nom de tout Membre de la Société des Nations ou de tout Etat non membre représenté à la Conférence qui a établi cette Convention ou de tout Etat à qui le Conseil de la Société des Nations aura, à cet effet, communiqué un exemplaire de la présente Convention.

Les Membres de la Société des Nations et les Etats non membres, au nom desquels la Convention aura été signée avant le 1er février 1928, seront admis au bénéfice de la procédure prévue au paragraphe 4 de l'article 6.

Article 15.

La présente Convention sera ratifiée.

Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général de la Société des Nations, qui en notifiera la réception à tous les Membres de la Société ainsi qu'aux Etats non membres visés à l'article précédent.

Article 16.

A partir du 1er janvier 1929, tout Membre de la Société des Nations et tout Etat visé à l'article 14 pourra adhérer à la présente Convention.

Cette adhésion s'effectuera par une notification faite au Secrétaire général de la Société des Nations pour être déposée dans les archives du Secrétariat. Le Secrétaire général notifiera ce dépôt immédiatement à tous les Etats signataires ou adhérents de la présente Convention.

Article 17.

La présente Convention sera mise en vigueur dans les conditions et à la date qui seront fixées par la réunion prévue ci-après.

Entre le 15 juin et le 15 juillet 1928, le Secrétaire général de la Société des Nations convoquera les représentants dûment accrédités des Membres de la Société des Nations et des Etats non membres, au nom desquels la Convention aura été signée à la date du 15 juin 1928, à une réunion, au cours de laquelle ils auront à déterminer :

a) Les réserves qui, communiquées aux Hautes Parties contractantes en conformité du paragraphe 4 de l'article 6, pourront, avec l'assentiment de ces dernières, être faites au moment de la ratification ;

b) Les conditions requises pour la mise en vigueur de la Convention et notamment le nombre, et, s'il y a lieu, la mention des Membres de la Société et des Etats non membres, qu'ils soient signataires ou non, dont la ratification ou l'adhésion devra préalablement avoir été acquise ;

c) Le délai extrême pour le dépôt des ratifications et la date à laquelle la mise en vigueur devra intervenir, si les conditions requises au paragraphe précédent sont réalisées.

Si, à l'expiration de ce délai, les ratifications auxquelles sera subordonnée la mise en vigueur de la Convention n'étaient pas acquises, le Secrétaire général de la Société des Nations consultera les Membres de la Société des Nations et les Etats non membres, au nom desquels la Convention aura été ratifiée, sur le point de savoir s'ils désirent néanmoins la mettre en vigueur.

Article 18.

La présente Convention pourra être dénoncée, par une notification écrite adressée au Secrétaire général de la Société des Nations, au nom de tout Membre de la Société des Nations ou de tout Etat non membre, après l'expiration d'un délai de cinq ans, comptés à partir de la date à laquelle la Convention sera entrée en vigueur.

Cette dénonciation produira ses effets douze mois après la date à laquelle elle aura été reçue par le Secrétaire général de la Société des Nations et n'aura d'effet qu'en ce qui concerne le Membre de la Société des Nations ou l'Etat non membre au nom duquel elle aura été faite.

Toutefois, la Convention pourra être dénoncée au nom de tout Membre de la Société des Nations ou de tout Etat non membre après l'expiration de la troisième année, à compter de la date de la présente Convention, si, après ce délai, l'une quelconque des dérogations consenties en vertu du paragraphe 1 de l'article 6 subsiste. Cette dénonciation produira ses effets six mois après la date à laquelle elle aura été reçue par le Secrétaire général et n'aura d'effet qu'en ce qui concerne le Membre de la Société des Nations ou l'Etat non membre au nom duquel elle aura été faite.

En outre, la Convention pourra être dénoncée au nom de tout Membre de la Société des Nations ou de tout Etat non membre après l'expiration de la cinquième année, à compter de la date de la présente Convention, si, après ce délai ce Membre de la Société des Nations ou de cet Etat non membre estime que l'une quelconque des dérogations consenties par les Hautes Parties contractantes au cours de la réunion prévue à l'article 17 a altéré les effets de la présente Convention.

Cette dénonciation produira ses effets six mois après la date à laquelle elle aura été reçue par le Secrétaire général et n'aura d'effet qu'en ce qui concerne le Membre de la Société des Nations ou l'Etat non membre au nom duquel elle aura été faite.

Toute dénonciation intervenue en conformité des dispositions ci-dessus sera communiquée immédiatement par le Secrétaire général de la Société des Nations à toutes les autres Hautes Parties contractantes.

Si, à la suite de dénonciations, les conditions auxquelles les Hautes Parties contractantes auront, au cours de la

réunion prévue à l'article 17, subordonnée la mise en vigueur de la Convention, cessaient d'être remplies, chacune des Hautes Parties contractantes pourra demander au Secrétaire général de la Société des Nations la convocation d'une Conférence en vue d'examiner la situation résultant de ce fait. A défaut d'un accord pour le maintien de la Convention, chacune des Hautes Parties contractantes sera libérée de ses obligations à la date à laquelle la dénonciation qui a provoqué la convocation de cette Conférence produira ses effets.

Article 19.

Si avant l'expiration du délai de cinq ans mentionné au premier alinéa de l'article 18, des communications étaient adressées au Secrétaire général de la Société des Nations au nom d'un tiers des Membres de la Société des Nations et des Etats non membres parties à la présente Convention, pour l'informer de leur désir de voir reviser la Convention, tous les Membres de la Société des Nations et tous les Etats non membres, parties à la présente Convention, s'engagent à prendre part à toute consultation qui pourrait avoir lieu dans ce but.

Au cas où la révision aurait lieu avant l'expiration de la cinquième année à compter de la date de la mise en vigueur de la présente Convention, tout Membre de la Société des Nations ou tout Etat non membre, qui n'accepterait pas d'être partie à la Convention révisée, aura le droit de dénoncer la présente Convention, nonobstant le délai de cinq ans prévu à l'alinéa 4 de l'article 18. Cette dénonciation produira ses effets à la date à laquelle le régime institué par la Convention révisée entrera en vigueur.

Au cas où la révision aurait lieu, au cours de la cinquième année à compter de la date de la mise en vigueur de la présente Convention, le délai de dénonciation prévu à l'alinéa 1 de l'article 18 sera prorogé d'un an.

Annexe de l'article 6.

Par application du paragraphe 3 de l'article 6 et de la Section IV, *littéra d*), du Protocole, chacune des exceptions maintenues au profit des pays mentionnés ci-après n'est admise, aux termes de la présente Convention, que si le pays intéressé y appose sa signature à la date de ce jour et si, à la même date, la prohibition ou restriction dont il réclame le maintien est encore en vigueur.

I.

Exceptions consenties en conformité du paragraphe 1.

Allemagne:

Houille, coke, tourbe, lignite, briquettes; à l'importation et à l'exportation.

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Autriche:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Belgique:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Grande-Bretagne:

Colorants organiques de synthèse et couleurs et matières colorantes qui les contiennent ainsi que produits organiques intermédiaires employés pour la fabrication de ces colorants; à l'importation.

France:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Hongrie:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Italie:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Japon:

Colorants organiques de synthèse et couleurs et matières colorantes qui les contiennent ainsi que produits organiques intermédiaires employés pour la fabrication de ces colorants; à l'importation.

Riz; à l'importation et à l'exportation.

Luxembourg:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Roumanie:

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

Machines usagées pour installations industrielles; à l'importation.

Tchécoslovaquie:

Houille, coke, tourbe, lignite, briquettes; à l'importation et à l'exportation.

Ferrailles et déchets des autres métaux et alliages; à l'exportation.

II.

Exceptions consenties en conformité du paragraphe 2.

Egypte:

Bétaill (exportation soumise à la délivrance d'un permis); à l'exportation.

Oufs (pendant certains mois de l'année); à l'exportation.

Engrais organiques, y compris fiente de pigeons, déchets d'abattoirs et sang desséché; à l'exportation.

Etats-Unis d'Amérique:

Gaz Hélium; à l'exportation.

Italie:

Minerais de fer; à l'exportation.

Blé; à l'exportation.

Roumanie:

Minerais de fer, de cuivre et de manganèse; à l'exportation.

Pétrole brut; à l'exportation.

Indexcijfers van scheepsvrachten.

Een daling van 1.61 pCt. in October, schrijft „The Economist”, was de oorzaak, dat ons indexcijfer van „tramp”vrachten nagenoeg weer tot het peil van Augustus terugliep. Het cijfer van October, 123.06, is ongeveer 6.5 pCt. hooger dan dat van twee jaar geleden, maar 9 pCt. beneden dat van October 1924. De bewegingen in het indexcijfer der verschillende groepen toont de volgende tabel:

Datum	Europeesche wateren	Noord-Amerika	Zuid-Amerika	Britsch-Indië	Verre Oosten en Stille Zuidzee	Australië	Totaal
Basis (Gemiddelde v. 1898—1913)	100	100	100	100	100	100	100
(Gemidd. v. 1913)	110,0	113,1	123,4	106,3	117,4	127,9	116,3
Febr. 1920	814,3	529,9	757,5	744,8	587,0	712,2	691,0
Dec. "	268,9	277,2	244,1	256,8	286,7	347,2	280,1
Dec. 1921	160,1	164,1	163,7	144,4	141,3	166,5	156,7
Dec. 1922	137,1	135,2	129,2	122,6	136,1	159,3	136,6
Dec. 1923	134,0	132,7	120,1	124,4	125,1	144,2	130,2
Dec. 1924	117,4	129,2	119,5	119,8	129,3	161,1	129,4
Dec. 1925	117,0	121,6	117,0	110,1	110,1	154,9	121,8
Oct. "	128,1	214,6	175,1	141,7	144,4	170,9	162,5
"	197,6	214,6	228,6	140,3	144,4	170,9	182,7
Nov. "	130,5	224,4	174,3	158,0	161,8	181,6	171,8
"	212,3	224,4	227,1	172,9	161,8	181,6	196,7
December "	139,7	156,1	145,9	132,9	129,2	179,8	147,3
Januari 1927	126,4	136,5	139,1	122,7	136,7	166,5	138,0
Februari "	125,0	132,6	140,1	130,4	145,2	168,2	140,2
Maart "	123,8	131,1	136,2	132,1	143,5	161,1	138,0
April "	118,9	133,0	133,0	124,4	128,9	137,1	129,2
Mei "	118,3	131,4	134,3	130,9	122,3	140,7	129,6
Juni "	114,0	118,1	121,6	126,2	121,4	142,4	124,0
Juli "	110,5	113,2	111,9	115,8	119,9	138,0	118,2
Aug. "	108,8	122,2	118,2	121,4	121,8	144,2	122,8
Sept. "	111,7	130,8	115,3	119,3	123,7	150,0	125,1
Oct. "	109,8	128,1	116,4	116,4	123,6	144,2	123,1

Onderstaande tabel geeft de veranderingen weer, die gedurende de afgelopen maand in het indexcijfer van iedere groep en subgroep hebben plaats gevonden, waarbij het cijfer 100 telkens het gemiddelde niveau gedurende de periode 1898—1913 voorstelt:

	Indexcijfer	+ of -
Golf van Biscaye; uitgaande vracht..	106,42	- 11,01
" " thuisvracht	133,87	- 1,61
Middell. Zee; uitgaande vracht	124,90	- 5,48
" " thuisvracht	108,04	- 5,93
Noord-Amerika	128,10	- 2,71
Zuid-Amerika; uitgaande vracht	98,46	- 2,11
" " thuisvracht	134,30	+ 4,21
Indië; uitgaande vracht	115,79	- 6,32
" " thuisvracht	116,91	+ 0,41
Het verre Oosten, enz.	123,56	- 0,18
Australië	144,21	- 5,34

Uitgaande kolenvrachten waren zwak, behalve bij binnenlandschen handel, waar een licht herstel plaats vond van de abnormaal lage vrachten, die onlangs behaald werden. Van de markten voor thuisvrachten was La Plata de meest gunstige voor reeders, daar zich tegen het einde van de maand een goede vraag naar tonnage, zoowel voor verlading gedurende de volgende twee maanden als voor den nieuwen seizoen-oogst van begin 1928, ontwikkelde. Het charteren van havens van Canada en de Vereenigde Staten bleek teleurstellend te zijn voor „tramp”schepen, daar de hoeveelheid tonnage te Montreal opgenomen bleef beneden de verwachtingen voor dezen tijd van het jaar, waarin het sluiten van de scheepvaart op de St. Lawrence niet ver verwijderd is. De zaken van Indië en het verre Oosten waren gering in omvang en er waren nog geen teekenen, dat „tramp”tonnage noodig zou zijn om den volgende Australischen graanoogst naar Europa te verschepen. De verhouding van de indexcijfers tot het gemiddelde van 1913 toont de volgende tabel, waarin het jaar 1926 is weggelaten in verband met de kolenstaking:

(1913 = 100)

Maand	1923	1924	1925	1927
Januari	114,05	117,11	114,49	118,59
Februari	112,73	123,78	115,96	120,54
Maart	115,23	122,09	106,63	118,58
April	115,45	117,22	104,24	111,06
Mei	114,55	114,27	98,23	111,41
Juni	106,82	108,62	91,74	106,54
Juli	103,39	103,75	94,90	101,61
Augustus	100,16	104,43	95,87	105,51
September	103,04	110,50	98,19	107,51
October	107,86	115,55	99,49	105,78
November	111,21	112,76	102,23	
December	111,81	111,21	104,67	
Jaarl. gemiddeld.	106,69	113,44	102,22	

Een daling gedurende October van het algemeene vrachtenniveau is in zooverre teleurstellend, dat de afgelopen maand gewoonlijk een goede voor „tramp”-vaart is. Aan den anderen kant is het, met het oog op de verbeterde vraag, die gedurende de laatste maand der maand ontstond, waarschijnlijk, dat de uitgestelde vraag van graanverscheperen den vorm van levendiger charteren gedurende de loopende maand zal aannemen.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Ned.-Indië.

De maandstatistiek 1927 No. 7 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. De volledige serie omvat 72 artikelen en is verdeeld in vijf groepen. Het onderscheid tusschen de „lange” en de „korte” serie is dit, dat van de 19 extra artikelen der lange serie gedurende 1914—1920 prijzen ontbreken.

Gedurende de laatste maanden zijn de indexcijfers van de invoerartikelen, zoowel die van de groepen als het algemeene, vrij stabiel met een weinig dalende tendens. Sinds Maart jl. stond het algemeene indexcijfer op 161, Juli geeft 160.

Van de *textielgoederen* zijn de indexcijfers van *Calico's*, *Prints* en *ruwe Supers* te Batavia aan eenige schommelingen onderhevig. Zij stegen van Januari tot April en Mei (*Calico's* van 109 in Januari op 142 in Mei, *ruwe supers* van 163 in Januari op 187 in Mei en *Prints* van 129 in Januari op 160 in April), daalden sindsdien wederom tot resp. 135, 174 en 134 in Juli.

Het indexcijfer van de groep is van Maart/Juli 172, 173, 174, 174, 173.

Het prijsniveau van de groep *levensmiddelen* vertoont sinds Januari jl. een daling; de indexcijfers voor de laatste 6 maanden zijn 161, 149, 148, 148, 147, 147.

De daling is in hoofdzaak toe te schrijven aan de teruglopende *rijst- en meelprijzen*.

De *metalen* en *chemicaliën* ondergingen in de eerste zes maanden weinig wijzigingen. In de laatste maand daalde het algemeene prijsniveau der metalen 3 punten, voornamelijk ten gevolge van een prijsdaling van *lood*. Het indexcijfer van dit artikel daalde 26 punten.

De *chemicaliën* liepen in Juli 2 punten terug, welke da-

ling in hoofdzaak toegeschreven moet worden aan het artikel *hars*, dat sinds Juli 1925 het hoogste indexcijfer van deze groep heeft. Na Februari jl. met het indexcijfer 232 trad een daling in, die nog steeds voortduurt. Juli geeft thans 187.

Het algemeene indexcijfer van de groep *diversen* bleef van Februari/Mei jl. constant 175, daalde in Juni op 174, doch de laatste maand geeft weer 175.

Uitvoer. Het gemiddelde prijsverloop van de 20 *uitvoerartikelen* wordt weergegeven door het algemeene indexcijfer van deze groep, dat in de eerste vier maanden van het jaar een daling vertoonde van 136 in Januari tot 128 in April, in Mei en Juni weer tot 131 en 132 is gestegen, om de laatste maand wederom tot 128 te dalen. De daling in de eerste maanden van het jaar was in hoofdzaak een gevolg van het terugloopen der *suiker-* en *maïsprijzen*. Op de suikermarkt is nog geen verandering ingetreden, de suikerprijzen bleven dalen, daar de vraag uit de voornaamste consumptielanden Japan en Britsch-Indië gering blijft. Het indexcijfer van superieure hoofdsuiker is sinds Januari gedaald met 29 pCt. van 178 op 126 en dat van hoofdsuiker No. 16 e.h. met 29 pCt. van 154 op 109.

Hoewel de suikerprijzen in den aanvang van het jaar hooger stonden dan in de overeenkomstige maanden van 1926, thans zijn zij er beneden gedaald. Het laagste punt bereikte superieur in Augustus 1926 met het indexcijfer 134 en hoofdsuiker No. 16 e.h. in Juli met het indexcijfer 118.

De prijzen van maïs zijn aan groote schommelingen onderhevig. Ten gevolge van den grooten aanvoer daalden de prijzen van dit product van 220 in Januari op 130 in Maart, dus met 40 pCt., om vervolgens in April weer met 24 pCt. te stijgen. In Mei is het indexcijfer weer met 6 pCt. gedaald tot 152, in Juni hierop blijven staan en in Juli wederom met 22 pCt. gedaald op 118.

De indexcijfers van *kapok* zakten in de eerste vier maanden van 195 op 173 of 11 pCt.; hierna is een verbetering ingetreden, zoodat het indexcijfer thans weer op 195 staat.

Grootere oogsten in de meeste productielanden gedurende 1926 en verminderde vraag, in verband met de toegenomen voorraden, waren oorzaak, dat de gemiddelde prijzen van *thee* sinds October 1926, met het indexcijfer 200, daalden, zoodat December het indexcijfer 185 en Januari jl. 162 gaf. Sindsdien is eenige verbetering merkbaar. In Juli jl. is het indexcijfer tot 190 gestegen.

In de laatste maanden zijn de prijzen van *peper* sterk gestegen, het indexcijfer steeg van 199 in April op 231 in Mei, 255 in Juni en 275 in Juli.

In overeenstemming met de buitenlandsche markt bewogen de prijzen van *koffie* zich de laatste maanden in neergaande richting. In Juli jl. trad een aanzienlijke daling in van 21 pCt.

De prijsval van maïs en koffie heeft in Juli voornamelijk het dalen van het gemiddelde prijsniveau op 128 veroorzaakt.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textiel-goederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾			
1913.	100	100	100	100	100	100	100	
1922.	208	166	172	170	175	181	170	
1923.	207	163	174	170	169	180	173	
1924.	213	164	167	160	168	178	173	
1925.	208	161	160	150	165	172	166	
Juli 1926.	183	160	149	153	156	162	156	
Augustus „	182	159	149	155	156	162	155	
September „	181	157	151	154	157	162	156	
October „	178	156	150	154	175	164	158	
November „	177	151	151	153	175	163	157	
December „	175	152	149	151	173	162	156	
Januari 1927.	176	151	150	152	173	162	156	
Februari „	179	151	152	152	175	163	156	
Maart „	172	149	153	152	175	161	154	
April „	173	148	151	152	175	161	154	
Mei „	174	148	152	152	175	161	155	
Juni „	174	147	152	152	174	161	155	
Juli „	173	147	149	150	175	160	153	

¹⁾ 20 art. ²⁾ 12 art. ³⁾ 12 art. ⁴⁾ 15 art. ⁵⁾ 13 art.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers voor artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn.

De kleinhandelsprijzen der *inheemsche* artikelen ondergaan geringe wijzigingen; het gemiddelde indexcijfer van deze serie is van April/Augustus 168, 166, 167, 167, 165.

De stijging van de prijzen van Tjandjoer en Krawang rijst in de jongste maand wordt teniet gedaan door een daling van aardappelen, melk en klapperolie.

Ook de *uitheemsche artikelen*, waarvan het gemiddelde prijsverloop op een belangrijk lager niveau staat dan dat van de inheemsche, hebben zich op eenzelfde hoogte gehandhaafd gedurende de laatste maanden. Sinds Mei jl. bedraagt het indexcijfer 149.

De algemeene indexcijfers van de beide series te zamen zijn eveneens zeer stabiel, Mei/Juli geven 158, Augustus 157. De indexcijfers van de voedingsartikelen alleen zijn iets lager.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In-heemsch ¹⁾	Uit-heemsch ¹⁾	Totaal	Voeding ²⁾
1913/14	100	100	100	100
1923 ..	194	173	183	182
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
Augustus 1926 ..	167	148	157	155
September „ ..	167	148	158	155
October „ ..	170	145	158	155
November „ ..	168	145	157	154
December „ ..	171	147	159	157
Januari 1927 ..	168	145	158	155
Februari „ ..	172	143	157	156
Maart „ ..	169	143	156	154
April „ ..	168	145	156	155
Mei „ ..	166	149	158	156
Juni „ ..	167	149	158	155
Juli „ ..	167	149	158	156
Augustus „ ..	165	149	157	154

¹⁾ 20 artikelen. ²⁾ 35 artikelen.

Passerprijzen. Nu de voornaamste oogsttijd achter den rug is, vertoonen de landbouwgewassen een stijging.

De prijs van *klappers* vertoonde in de eerste maanden van dit jaar een stijging, de overige artikelen, w.o. eieren, vleesch, gedroogde visch en Javaansche suiker blijven stabiel.

BOEKAANKONDIGING.

Actieve Handelspolitiek. Feiten en Uitkomsten door J. E. Vleeschhouwer.
Uitgegeven door de Nederlandsche Vereeniging van Vrijhandel. 's-Gravenhage 1927, Martinus Nijhoff.

Dit boek is strijdvaardig doch... merkwaardige tegenstelling, het is uiterst wetenschappelijk tevens. Fel richt de schrijver zich tegen de talloze, inderdaad slechts zelden zwaarwegende argumenten van degenen, die hier in den lande een actieve handelspolitiek voorstaan. Van partijpolitiek houdt de schrijver zich daarbij volkomen vrij. Inzet van den strijd is slechts de zuiver wetenschappelijke waarde van de verschillende, vooral hier te lande ter sprake gebrachte argumenten. Zonder uit te gaan van eenig a-priorisme wordt, deels op logische gronden, deels in verband met de feiten, de vraag beantwoord, welk soort van activiteit over het algemeen genomen tot betere resultaten leidt voor de welvaart van een land: een „actieve handelspolitiek” van regeeringswege of een „actieve handelspolitiek” van de verschillende particuliere ondernemers zelf. Het antwoord luidt in laatstgenoemden zin.

De heer Vleeschhouwer bespreekt in een volgorde, die hem in hoofdzaak door zijn tegenstanders werd opgelegd, achtereenvolgens de handelspolitiek en den economischen toestand van Zwitserland, Tsjecho-Slowakije, Frankrijk, Spanje, België en de Vereenigde Staten. Op deze landgewijze bespreking volgt een achttal hoofdstukken met beschouwingen van meer algemeenen aard, waarbij vooral Nederland in het centrum van des schrijvers belangstelling staat. Aan het slot volgen een aantal tabellen, waaruit men de strategische positie van verschillende landen ten op-

zichte van elkanders handel kan aflezen. Het spreekt vanzelf, dat binnen de perken van een boekbespreking uit dit alles slechts enkele grepen mogelijk zijn.

De beschrijving hoe Zwitserland, tegen de aanvankelijke bedoeling in, van een onderhandelingsstarief tot een protectionistisch tarief is overgegaan; de cijfers, die aanwijzen, dat ondanks de bescherming daar te lande juist de industrieën, die voor de binnenlandse markt werken, het meest met werkloosheid hebben te kampen; de verplaatsing van tal van industrieën naar het buitenland ondanks den gewonnen tariefloorlog met Frankrijk (1895); de op het eerste gezicht vaak waardevolle doch in wezen slechts geringe resultaten, die de Zwitsersche handelspolitiek, ondanks haar vechttarief en ondanks de uitstekende handelspolitieke outillage, tegenover het buitenland wist te bereiken, zijn een ernstige overweging door degenen, die met de tot nog toe in ons land gevolgde handelspolitiek willen breken, alleszins waard. Vooral wanneer men daarnaast ziet, dat de buitenlandsche handel van Nederland in hetzelfde tijdvak in veel sterker mate is toegenomen, terwijl tevens de verhouding tusschen de posten grondstoffen en eindproducten voor ons land belangrijk gunstiger was. Ook de opmerkingen, die de schrijver maakt over de volstrekte onmogelijkheid voor een klein land om op eigen initiatief zonder de ernstigste gevolgen terug te keeren op den eenmaal ingeslagen weg van protectie, houden een waarschuwing in, die men niet voldoende kan herhalen.

Aan Tsjecho-Slowakije wijdt de schrijver slechts enkele passages. Dit jonge land offerde bewust economische belangen op aan wat onder de gegeven omstandigheden als belangen van hooger orde werd beschouwd. Hier legde de politiek de economie het zwijgen op. Dat deze politiek intusschen duur werd betaald, moge blijken uit het feit, dat tal van specifieke Boheemsche bedrijven geheel of gedeeltelijk naar het buitenland werden verplaatst.

Bij de behandeling van Frankrijk wordt het vraagstuk besproken in hoeverre industrie en landbouw min of meer gelijk zijn opgegroeid. „Zelfs overtuigde voorstanders der Fransche handelspolitiek”, zoo lezen wij, „zijn langzamerhand gedwongen te erkennen, dat in dit van alle West-Europeesche landen sterkst agrarisch land de landbouw steeds meer is teruggedrongen, nu zelfs dreigt het loodje te leggen”.

Spanje geeft den schrijver aanleiding tot een zeer principieel betoog. De heer V. wijst erop, dat de overheid, die eenmaal tot protectie overgaat, daarmee bewust of onbewust een stuk „Planwirtschaft” invoert, dat, wil men het gestelde doel bereiken, vroeg of laat tot verder ingrijpen dwingt. Hoewel ook de Vereenigde Staten den schrijver tot dergelijke opmerkingen aanleiding geven, is het voorbeeld van Spanje in dit opzicht wel bijzonder instructief.

Geleidelijk heeft zich in het fascistische Spanje een „Planwirtschaft” ontwikkeld, die wordt volgehouden met een consequentie als in het bolsjewistische Rusland waarschijnlijk niet meer mogelijk is. Het leerrijke van dit voorbeeld is, hoe langs den weg der geleidelijkheid iedere volgende regeeringsmaatregel als een logische voortzetting van de voorafgaande noodzakelijk bleek. Maar al te veel vergeet men, dat in bijna alle landen de handelspolitiek nooit los staat van de andere sferen, waartoe de staatsbemoeienis zich uitstrekt. Slechts weinigen in ons land, die een actieve handelspolitiek voorstaan, zijn zich van deze consequenties ten volle bewust.

Het hoofdstuk over België is zeer beknop. Ongetwijfeld is dit in hoofdzaak te wijten aan het gebrekke materiaal, dat den schrijver over dit land ten dienste stond. De heer Vleeschhouwer beperkt zich dan ook tot de weerlegging van enkele door Mr. van Spaendonck geuite beweringen, waarbij de opmerking vooral van beteekenis is, dat van de 46 belang-

rijkste posten in het Belgisch-Duitsche handelsverdrag, waarop reductie zou zijn verkregen, bij een nader onderzoek slechts 31 werkelijk waren verminderd. De 15 andere posten stellen slechts tarieven vast, welke geheel gelijk zijn aan het maximumtarief.

In het hoofdstuk over Engeland wordt vooral de nadruk gelegd op de corruptie, waartoe een politiek van bescherming maar al te licht aanleiding geeft. Nog onlangs werd op ditzelfde verschijnsel in een artikel van den Engelschen medewerker van dit blad¹⁾ de nadruk gelegd. Ook de Vereenigde Staten gaven herhaaldelijk voorbeelden van corrupte practijken te zien, terwijl men, blijkens de jongste courantenberichten, in Australië dezelfde ervaringen heeft opgedaan. De conclusie van den schrijver is dan ook, dat voor wie verder ziet niet meer het pro of contra „safe-guarding” in geding is, doch veeleer de hygiëne der publieke moraal en de rechtsgrondslagen van de volksgemeenschap.

Ten slotte worden de Vereenigde Staten van Amerika besproken. De schrijver gaat de ontwikkeling van de handelspolitiek van de Vereenigde Staten na en wijst erop, hoe deze van een imperialistisch getinte reciprociteitspolitiek ten slotte tot de aanvaarding van de meestbegunstigingsclausule in haar onbeperkten vorm overgingen. Men dient dezen overgang echter niet al te scherp te stellen. Weliswaar wijst de schrijver zelf reeds op het feit, dat er partiele ontduikingen zijn, die men op allerlei wijze toepast, doch persoonlijk meen ik, dat de heer Vleeschhouwer hier wel iets meer nadruk op had kunnen leggen. Immers in de eerste plaats valt de overeenkomst tusschen de Vereenigde Staten en Cuba buiten de meestbegunstigingsverdragen. Een uitzondering vormen eveneens de „dependances” en de Kanaalzone. Voorts maakt de anti-dumping clausule in artikel 315 van het Fordney-tariff, misschien niet formeel, doch ongetwijfeld wel in wezen, een sterken inbreuk op de meestbegunstigingsgedachte. Ten slotte schijnt de vraag gewettigd of de bedreiging met een verhooging der tarieven volgens artikel 317, dat nog onlangs tegen Frankrijk werd aangewend, niet eerder doortrokken is van den geest der reciprociteit dan van de ruimere opvattingen, die men in den regel aan de onbeperkte meestbegunstiging ten grondslag acht te liggen.

De beteekenis van het Amerikaansche protectionisme ziet de schrijver vooral in de steeds grootere benadeeling van den landbouw ten bate van de industrie. Aan de hand van de cijfers wordt aangetoond, hoe de hooge invoerrechten een steeds kleiner percentage van den invoer drukken, zoodat een steeds grooter wordende bescherming ten deel valt aan een naar verhouding steeds geringere hoeveelheid goederen. Wat in Amerika tracht door te gaan voor bevordering der nationale welvaart blijkt in werkelijkheid te worden tot bescherming van belangen, die reeds hoog en droog zitten, doch die dank zij hun politieke machtspositie de protectie voor hun particulier interesse steeds hooger opdrijven.

Na deze landgewijze behandeling volgt een tweede deel, waarin de schrijver in het bijzonder de positie van Nederland en de jongste debatten over onze handelspolitiek aan de voorafgaande onderzoekingen en aan een meer algemeen theoretische beschouwing toetst. De schrijver erkent, dat er door de theorie dikwijls grof is gezondigd door zich, gelijk in de 19e eeuw, in dienst te stellen van politieke stroomingen met een beroep op een bepaalde levensbeschouwing. Dit neemt niet weg, dat, wanneer men de economische wetenschap van deze vertroebelende elementen ontdoet, een onaantastbare kern van logische regels overblijft, waaraan iedere gewetensvolle wetgever eventuele maatregelen van handelspolitieken aard dient te toetsen. Een onderzoek van deze fundamentele

¹⁾ E.-S. B. 17 Augustus 1927: „Engeland op weg naar protectie?”

functies van het economisch leven leidt er ongetwijfeld niet toe, dat men a priori protectionistische tarieven zou moeten verwerpen. Een dergelijk onderzoek leert ons echter wel, dat de gevallen, waarin dergelijke maatregelen inderdaad het gewenschte doel zouden bereiken, uiterst schaarsch zijn. Voor zoover het geen louter tijdelijke maatregelen betreft, worden zij door den schrijver in het kort aangeduid op de pagina's 109/111. Het betreft in hoofdzaak louter academische gevallen, die voor zoover de beschikbare gegevens daarover uitsluitsel geven, voor een land als Nederland niet opgaan. Daarbij is ook voor het vraagstuk of men in ons land tot een politiek van reciprociteit zou moeten overgaan, het voorafgaande van overwegend belang. Immers, de praktijk leert, dat een reciprociteitspolitiek, al mag dan ook de wezenlijke bedoeling ervan zijn, gunsten af te dwingen van het buitenland, vroeg of laat tot een verhooging van de eigen invoerrechten leidt en daarmee aan het land als geheel op het eene punt ontnemt, wat het op een ander punt *misschien* aan voordeel wist te verkrijgen. Overigens zij vooral in dit verband nog eens gewezen op de tabellen aan het slot van het boek. Hier werd, naar mijn weten voor het eerst, een poging gedaan om de handelspositie van verschillende landen in verband met een mogelijke reciprociteitspolitiek onder cijfers te brengen.

Wij maakten zoo juist de opmerking, dat de enkele denkbare gevallen, waarin bescherming nuttig kan zijn, niet voor Nederland gelden, althans voor zoover men zulks uit de beschikbare gegevens kan beoordeelen. De heer Vleeschhouwer wijst er daarbij op, dat men in Nederland inderdaad over veel te weinig gegevens beschikt en dat het voor een groot gedeelte alleen hieraan te wijten is, dat de voorstanders van een actieve handelspolitiek soms met een schijn van recht op regeeringssteun kunnen aandringen. „Heel de intensieve propaganda, die op het oogenblik wordt gevoerd voor wijzigingen in de Nederlandsche handelspolitiek, is — laten wij hopen voor een deel onbewust, maar dan toch practisch — een speculatie op de onwetendheid in handelspolitieke aangelegenheden niet alleen van het publiek, doch ook van de autoriteiten”, schrijft de heer Vleeschhouwer. In plaats echter, dat men ernaar streeft steeds vollediger gegevens te publiceeren, ziet men in sommige opzichten het tegenovergestelde gebeuren. De heer Vleeschhouwer wijst er terecht op, dat het ontoelaatbaar is, dat iedere firma, welke er belang bij heeft, dat uitvoercijfers van een bepaald artikel niet afzonderlijk in de Nederlandsche statistiek tot uitdrukking komen, met wat activiteit gedaan kan krijgen, dat deze in een algemeene groep worden ondergebracht, zonder dat zij gehouden is tot afdoend bewijs, dat in zoo'n geval essentieel-commercieele belangen voor haar op het spel staan. Men zie in dit verband ook het artikel „Handel en Bedrijf van Nederland in de eerste negen maanden van 1927” III, door den heer W. G. H. van der Zweep in het vorige nummer van de E.-S. B. en in het bijzonder de opsomming van de onvolledig in de uitvoerstatistiek vermelde goederen op pagina 989. In de huidige omstandigheden is de vraag vooral gewettigd of het feit, dat sanitair aardewerk als zelfstandige post uit de Nederlandsche uitvoerstatistiek werd gelicht, wel voldoende gerechtvaardigd is.

De wetenschappelijke waarde van het boek van den heer Vleeschhouwer zie ik vooral in de wijze, waarop de schrijver uit voorradig, statistisch materiaal algemeene conclusies heeft getrokken en omgekeerd in de wijze, waarop zuiver logische redeneeringen aan concrete feiten werden getoetst. Daarbij stond den schrijver de onderlinge afhankelijkheid der verschillende economische factoren voortdurend voor den geest, zoodat niet enkel op de directe doch ook op indirecte gevolgen van iederen handelspolitieken maatregel een scherp licht werd geworpen. In beide opzichten werd baanbrekend werk verricht, dat aan mogelijke verdere

beschouwingen over handelspolitiek en internationale handelsbeweging tot voorbeeld moge strekken.

S. POSTHUMA.

MAANDCIJFERS.

EMISSIES IN OCTOBER 1927.

Staatsleeningen.....	f 39.658.750,—
zijnde:	
<i>Denemarken</i>	
Deensch Rijkswoningfonds	
f 12.000.000 5 % obl. à	
98½ %	f 11.850.000
<i>Polen</i>	
\$ 4.000.000 7 % Buitenl.	
Sinking Fund Goud-	
obl. à 92 %	f 9.200.000
<i>Pruisen</i>	
\$ 4.300.000 6 % Buitenl.	
Sinking Fund Goud-	
obl. à 96½ %	f 10.373.750
<i>Zuid-Amerika</i>	
Ver. Staten van Brazilië	
£ 750.000 6½ % obl. à	
91½ %	f 8.235.000
Prov. en Gemeentelijke Leeningen..	„ 10.496.592,50
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
Amsterdam f 10.000.000	
4½ % obl. à 98 % ..	f 9.300.000
Tilburg f 709.000 4½ %	
obl. à 98½ %	f 696.592,50
Bank- en Credietinstellingen.....	„ 9.762.500,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Bank voor den Diamant-	
handel f 250.000 aand.	
Serie B à 100 %	f 250.000
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Deutsche Rentenb.-Kre-	
ditanstalt \$ 4.000.000	
6 % Gewaarb. Goud-obl.	
à 95¼ %	f 9.512.500
Electr., Gas-, Tel., Telegr.- en Wa-	
terl. Maatschappijen	„ 2.678.400,—
zijnde:	
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Elektrizitäts-Aktien-Ge-	
sellschaft, vorm. W. Lah-	
meyer & Co. Zw. frs.	
6.000.000 6 % obl. à 93 %	f 2.678.400
Mijnbouw-Ondernemingen	„ 7.680.000,—
zijnde:	
<i>Duitschland</i>	
<i>Obligatiën</i>	
Gewerkschaft „Victor”	
Stickstoffw. f 8.000.000	
6½ % 20-j. eerste hyp.	
obl. à 96 %	f 7.680.000
Diversen	„ 42.000,—
zijnde:	
<i>Nederland</i>	
<i>Aandeelen</i>	
Mij. „Stadhouderslaan”	
tot exploitatie van on-	
roerende goed. f 200.000	
aandeelen à 210 %,	
waarop te storten 10 % f	42.000
Totaal....	f 70.318.242,50
Totaal der emissies in Januari... f 35.079.000,—	
Februari .. „ 48.089.825,—	
Maart „ 44.212.687,50	
April „ 30.640.692,50	
Mei	„ 73.681.545,—
Juni	„ 65.618.045,—
Juli	„ 45.078.750,—
Augustus .. „ 46.297.500,—	
September.. „ 48.867.825,—	
October .. „ 70.318.242,50	
Algemeen Totaal.....	f 507.884.112,50

Bovendien:

f 3.680.000,—	3/m. Schatkistpromessen a f	988,90
„ 8.670.000,—	6/m. „ „ „	977,65
„ 46.922.000,—	5 % Schatkistbiljetten „ „ „	1.002,10

Voorts werd in de afgelopen maand hier te lande de inschrijving opengesteld op de volgende obligatieleeningen:

	Guldens	voet	rente-koers	Emissie-koers
Norbertijner. Orde te Gödöllö	600.000	7 1/2 %	96 %	
Hongaarsch Katholiek Fonds voor den Eeredienst	920.000	7 1/2 %	97 %	
Congr. der Barmhartige Zusters van den H. Carolus Borromeus (te Trebnitz)	480.000	7 1/2 %	99 3/4 %	
Opvoedingsgesticht 't Withof	250.000	4 1/2 %	97 1/2 %	
E.E. Zusters Dochters van Liefde van den H. Vincentius à Paulus te Keulen	200.000	7 1/2 %	100 %	
Congregatie Marianhill	700.000	7 1/2 %	99 %	

RIJKSPOSTSPAARBANK.

SEPTEMBER	1925	1926	1927
Inlagen	f 10.114.903	f 10.648.447	f 10.627.008
Terugbetalingen	„ 9.616.412	„ 9.494.226	„ 10.184.327
Tegoeed der inleggers op ultimo	„ 304.166.118	„ 313.613.021	„ 322.244.666
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 42.055.450	„ 41.878.900	„ 42.146.200
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uitgegeven	10.027	10.922	10.540
Aantal geheel afbetaald	7.205	6.444	6.854
Aantal in omloop op ultimo	1.979.736	2.005.254	2.037.469

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Sept. 1927	Jan./Sept. 1927	Jan./Sept. 1926
Pröd. Steenkolen in tonnen.	810.805	6.836.524	6.290.050
Kolenslik	18.167	109.760	168.874
Aantal normale werkdagen.	25	226	228

II. Bruinkolenmijn „Carisborg“.

	Sept. 1927	Jan./Sept. 1927	Jan./Sept. 1926
Netto-productie in tonnen..	16.898	151.125,8	158.864
Aantal normale werkdagen	26	180	226

III. Zoutmijnen.
(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Sept. 1927	Jan./Sept. 1927	Jan./Sept. 1926
Afgeleverd:			
Geraff. zout	3.905	26.391,5	25.227
Industriezout	126	505,5	243
Afvalzout	204	1.204	718
Aantal normale werkdagen	26	230	228

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg“	Zoutmijnen
1 Oct. 1927	{ 9.363 ¹⁾ 24.738 ²⁾	171	137
1 Oct. 1926	{ 8.782 ¹⁾ 23.242 ²⁾	157	118

1) bovengronds. 2) ondergronds.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 4 1/2 % 13 Oct. '27)	Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 % 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 5 % 13 Oct. '27	N. Bk. v. Denem. 5 % 23 Juni '27
Vrsch. in R.C. 6 % 13 Oct. '27	Zweedsche Rbk 4 % 21 Apr. '27
Javasche Bank. 4 % 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 5 % 1 Nov. '27
Bank van Engeland 4 1/2 % 21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-Slowakije . . . 5 % 8 Mrt. '27
Duitsche Rijksbank 7 % 5 Oct. '27	N. Bk. v. O'rijk. 6 1/2 % 24 Aug. '26
Bank v. Frankrijk. 5 % 14 Apr. '27	N. Bk. v. Hong. 6 % 25 Aug. '26
Belgische Nat. Bnk. 5 % 22 Juni '27	N. Bk. v. Italië. 7 % 17 Juni '25
Fed. Res. Bank N.Y. 3 1/2 % 4 Aug. '27	Bank v. Italië. 7 % 17 Juni '25
Bank van Spanje. 5 % 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6 % 10 Sept. '27

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	12 Nov.	7/12 Nov.	31 Oct./5 Nov.	24/29 Oct.	8/13 Nov.	9/14 Nov.	-20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	47/16-1/2 5	49/8-1/2 4 1/2-5	43/8-9/16 4 1/2-5	47/16-5 4 1/2-5 1/4	3 1/4-3/8 3 1/2-4	3 1/8-3/8 3-1 1/4	3 1/8-3/16 2 1/4-3 1/4
Londen Daggeld	2 1/2-3 1/2 4 1/2-3 1/2	3-4 1/2 4 1/2-3 1/2	1 1/2-5 4 1/2-3 1/2	3 1/2-4 4 1/2-3 1/2	3-4 3/4 4 1/2-3 1/2	2 1/2-4 3 1/2-1 1/2	1 3/4-2 2 1/4-3 1/4
Berlijn Daggeld	4 1/2-6 1/2 4 1/2-6 1/2	4 1/2-6 1/2 4 1/2-6 1/2	5-8 5-8	5-8 5-8	2 1/2-5 1/2 7-10	7-10	—
New York ¹⁾ Call money	3 1/2-3/4 3 1/2	3 1/2-3/4 3 1/2	3 1/2-4 1/4 3 1/2	3 1/2-3/4 3 1/2	4 1/4-3/4 4 1/2-5 1/4	4 1/2-5 1/4 3 1/2	1 3/4-2 1/2

1) Call. money-koers van 4 Nov. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
8 Nov. 1927	2.47 1/8	12.07 1/2	59.08 1/2	9.73 1/2	34.56 1/2	99 7/8
9 " 1927	2.47 15/16	12.07 9/16	59.06 1/2	9.73 1/2	34.56 1/2	99 7/8
10 " 1927	2.48	12.07 7/8	59.10 1/2	9.73 1/2	34.58	99 7/8
11 " 1927	2.47 15/16	12.07 3/4	59.12 1/2	9.73 1/2	34.56 1/2	99 7/8
12 " 1927	—	12.07 1/2	59.11	9.73 1/2	34.56	99 7/8
14 " 1927	2.47 3/4	12.07 9/16	59.12 1/2	9.73 1/2	34.56	99 7/8
Laagsted.w.)	2.47 3/8	12.07	59.03	9.72 1/2	34.54	99 3/4
Hoogste d.w.)	2.48 1/16	12.08 1/4	59.15	9.75	34.60	100
7 Nov. 1927	2.48	12.07 5/8	59.16	9.73 1/2	34.57	99 7/8
31 Oct. 1927	2.48 1/16	12.08 1/2	59.27	9.74 1/2	34.59 1/2	99 7/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
8 Nov. 1927	47.81	35.02 1/2	7.35	1.55	13.53 1/2	42.08 1/2
9 " 1927	47.82	35.—	7.35	1.52 1/2	13.51 1/2	42.15
10 " 1927	47.82 1/2	35.02 1/2	7.35	1.52 1/2	13.51	42.22 1/2
11 " 1927	47.80	35.02 1/2	7.35	1.52 1/2	13.45	42.22 1/2
12 " 1927	47.79 1/2	35.—	7.35	1.52 1/2	—	—
14 " 1927	47.80	35.—	7.35	1.52 1/2	13.46 1/2	42.05
Laagsted.w.)	47.75	34.95	7.34	1.50	13.44	41.95
Hoogste d.w.)	47.85	35.10	7.37	1.55	13.56	42.30
7 Nov. 1927	47.81	35.05	7.35	1.52 1/2	13.54	42.27
31 Oct. 1927	47.87 1/2	35.05	7.36	1.52 1/2	13.58 1/2	42.41
Muntpariteit	48.—	35.—	7.36	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
8 Nov. 1927	66.70	66.45	65.40	6.25	105 3/4	2.48 1/2
9 " 1927	66.70	66.45	65.41	6.25	105 3/4	2.48 3/8
10 " 1927	66.75	66.45	65.45	6.25	105 3/4	2.48 3/8
11 " 1927	66.75	66.45	65.40	6.25	105 3/4	2.48 3/8
12 " 1927	66.75	66.45	65.40	6.24 1/2	105 3/4	2.48 1/8
14 " 1927	66.68 1/2	66.42	65.50	6.25	105 3/4	2.48 1/8
Laagsted.w.)	66.65	66.35	65.35	6.23	105 3/4	2.48
Hoogste d.w.)	66.80	66.50	65.50 3/4	6.26	106	2.48 1/2
7 Nov. 1927	66.70	66.47 1/2	65.37	6.25	105 7/8	2.48 3/8
31 Oct. 1927	66.82 1/2	66.52 1/2	65.40	6.26	106 1/8	2.48 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	64.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
8 Nov. 1927	—	—	—	—
9 " 1927	4,877 ^{3/32}	3,92 ^{3/8}	23,82 ^{1/2}	40,34
10 " 1927	4,87 ^{1/16}	3,92 ^{7/8}	23,84 ^{1/2}	40,33 ^{1/2}
11 " 1927	4,87 ^{5/16}	3,92 ^{7/8}	23,84 ^{1/2}	40,35
12 " 1927	4,87 ^{1/2}	3,92 ^{7/8}	23,85	40,36
14 " 1927	4,877 ^{1/16}	3,93	23,86	40,36 ^{1/2}
15 Nov. 1926	4,85 ^{1/8}	3,36	23,75	40,—
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 ^{1/2}	40 ^{1/16}

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	29 Oct. 1927	5 Nov. 1927	7/12 Nov. 1927 Laagste/Hoogste	12 Nov. 1927
Alexandrië ..	Piast. p. £	87 ^{3/4}	97 ^{1/2}	97 ^{7/16} 97 ^{9/16}	97 ^{1/2}
Athene	Dr. p. £	366	367 ^{1/4}	367	370
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{7/8}	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{1/2}
Budapest ...	Pen. p. £	27.84 ^{1/2}	27.82	27.79	27.84 ^{1/2}
B. Aires ¹⁾ ...	d. p. \$	4727 ^{3/32}	4727 ^{3/32}	4725 ^{3/32}	477 ^{1/8}
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ^{31/32}	1/5 ^{29/32}	1/5 ^{31/32}	1/6
Constantin ..	Piast. p. £	912 ^{1/2}	912 ^{1/2}	905	925
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/0 ^{1/32}	2/0 ^{1/32}	2/0 ^{1/8}	2/0 ^{1/2}
Kobe	Sh. p. yen	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{3/8}	1/10 ^{3/8}
Lissabon ¹⁾ ..	d. per Esc.	229 ^{1/64}	229 ^{1/64}	27 ^{1/16}	215 ^{1/32}
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	50 ^{1/2}	50 ^{7/8}	50 ^{3/4}	51 ^{1/2}
Montreal ¹⁾ ..	\$ per £	4.86 ^{3/4}	4.86 ^{1/2}	4.86 ^{1/2}	4.86 ^{1/8}
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	557 ^{1/64}	557 ^{1/64}	57 ^{1/8}	529 ^{1/32}
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/6 ^{1/8}	2/6 ^{1/8}	2/6 ^{1/8}	2/7 ^{1/8}
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ^{49/64}	2/3 ^{49/64}	2/3 ^{49/64}	2/3 ^{49/64}
Valparaiso ²⁾ ..	\$ p. £	39.44	39.43	39.42	39.45 ^{1/2}
Warschau ..	Zl. p. £	43 ^{1/2}	43 ^{1/2}	43	44

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS²⁾

Londen ¹⁾ (N.York ²⁾)		Londen	
7 Nov. 1927..	267 ^{1/16} 57 ^{3/8}	7 Nov. 1927....	84/11 ^{1/2}
8 " 1927..	267 ^{1/16} —	8 " 1927....	84/11 ^{1/2}
9 " 1927..	26 ^{1/8} 57 ^{1/8}	9 " 1927....	84/11 ^{1/2}
10 " 1927..	26 ^{1/2} 57 ^{1/2}	10 " 1927....	84/11 ^{1/2}
11 " 1927..	26 ^{3/8} 57 ^{3/8}	11 " 1927....	84/11 ^{1/2}
12 " 1927..	26 ^{11/16} 57 ^{1/2}	12 " 1927....	84/11 ^{1/2}
13 Nov. 1926..	257 ^{1/16} 54 ^{7/8}	13 Nov. 1926....	84/11 ^{1/2}
20 Juli 1914..	24 ^{1/16} 54 ^{1/8}	20 Juli 1914....	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	31 Oct. 1927	7 Nov. 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	—	f 3.974.063,58
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 245.431,28	" 140.201,29
Voorschotten op ultimo Sept. 1927 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting.....	" 42.018.016,74	" 42.018.016,74
Voorschotten aan de koloniën.....	" 5.298.460,95	" 1.660.106,29
Kasvord. weg. credietverst. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven.....	" 124.507.034,06	" 124.805.175,15
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen.....	" 15.533.464,46	" 18.538.431,87
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. ²⁾	" —	" —
Id. op andere Staatsbedrijven ²⁾	" 3.385.348,03	" 1.485.348,03

Verplichtingen.	31 Oct. 1927	7 Nov. 1927
Voorschot door de Nederl. Bank....	f 13.657.522,85	—
Schatkistbiljetten in omloop ¹⁾	" 63.196.000,—	f 93.524.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 36.040.000,—	" 27.120.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank...	" —	" —
Zilverbons in omloop.....	" 12.280.610,50	" 12.424.368,50
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten ²⁾ ..	" —	" —
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfond ²⁾ ..	" 3.299.512,33	" 4.092.530,32
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. ²⁾ ..	" 29.083.068,56	" 28.314.826,39
Id. aan andere Staatsbedrijven ²⁾	" 1.160.000,—	" 1.160.000,—
Id. aan diverse instellingen ²⁾	" 5.900.950,72	" 5.869.749,—

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.
2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE YLOTTENDE SCHULD.

	5 Nov. 1927	12 Nov. 1927
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas.....	f 9.135.000,—	f 12.466.000,—
Saldo bij de Javasche Bank.....	" 14.105.000,—	" 27.254.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 150.000,—	" 300.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 30.048.000,—	" 30.698.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	" 1.634.000,—	" 1.634.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarkas.	" 1.260.000,—	" 1.344.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 14 November 1927.

Activa.		
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 134.593.674,36 Bijbnk. " 13.210.441,02 Ag.sch. " 14.645.418,27	f 162.449.533,65
Papier o. h. Buitenl. in disconto.....	Idem eigen portef. f 131.111.247,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. "	—	131.111.247,—
Beleeningen	Hfdbk. f 49.805.534,39 Bijbnk. " 8.986.356,23 Ag.sch. " 71.829.367,98	f 130.621.258,60
Op Effecten.....	f 124.016.458,60	—
Op Goederen en Spec. "	6.604.800,—	130.621.258,60
Voorschotten a. h. Rijk.....	—	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud..... f 67.842.240,— Muntmat., Goud .. " 318.265.779,56	f 386.108.019,56
Munt, Zilver, enz. "	27.228.650,05	—
Muntmat., Zilver .. "	—	413.336.669,61
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfond ²⁾	—	23.585.123,77
Gebouwen en Meub. der Bank.....	—	5.000.000,—
Diverse rekeningen.....	—	61.845.342,38
		f 927.949.175,01
Passiva.		
Kapitaal.....	f 20.000.000,—	—
Reservefond ²⁾	7.027.840,39	—
Bijzondere reserve.....	8.000.000,—	—
Pensioenfond ²⁾	4.774.162,89	—
Bankbiljetten in omloop.....	820.251.515,—	—
Bankaansignatiën in omloop.....	360.976,27	—
Rek.-Cour. f Het Rijk f 27.666.707,06	—	—
saldo's: { Anderen " 28.983.073,93	—	56.649.780,99
Diverse rekeningen.....	—	10.884.899,47
		f 927.949.175,01
Beschikbaar metaalsaldo.....	f 237.427.694,66	—
Op de basis van 1/2 metaaldekking.....	—	61.975.210,21
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	—	1.187.138.470,—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden.	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
14 Nov. '27	67.842	318.266	820.252	57.011	237.428	47
7 " '27	67.840	318.266	834.664	40.307	237.702	47
31 Oct. '27	67.841	318.266	854.329	41.947	233.660	46
24 " '27	67.859	318.266	806.680	41.250	243.681	49
17 " '27	67.864	318.266	814.098	27.802	244.589	49
10 " '27	67.870	318.266	824.265	37.623	240.322	48
15 Nov. '26	62.014	356.300	852.506	25.974	269.114	50
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
14 Nov. 1927	162.450	—	130.621	131.111	61.845
7 " 1927	161.539	—	133.389	131.016	57.731
31 Oct. 1927	159.507	—	144.875	127.841	59.511
24 " 1927	156.157	—	126.781	111.914	52.168
17 " 1927	157.325	—	141.959	106.825	33.774
10 " 1927	156.231	—	137.514	125.351	34.880
15 Nov. 1926	68.327	6.000	131.243	180.238	72.921
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden.	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
15 Oct. 1927..	1.156	1.556	649	917	625
8 " 1927..	1.155	1.650	668	917	624
1 " 1927..	1.170	1.682	580	900	601
24 Sept. 1927..	970	1.452	639	904	558
17 " 1927..	970	1.494	645	914	566
16 Oct. 1926..	1.048	1.537	1.080	899	688
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
12 Nov. 1927	200.100		323.600	70.300	121.320
5 " 1927	201.000		321.600	74.500	121.780
29 Oct. 1927	200.900		320.700	78.500	121.060
8 Oct. 1927	183.616	17.680	323.347	84.233	120.087
1 " 1927	183.653	17.709	320.812	87.830	119.941
24 Sept. 1927	183.831	17.616	321.414	76.990	122.087
17 " 1927	183.953	18.057	325.984	71.948	122.736
13 Nov. 1926	198.370	28.065	337.036	63.803	146.757
14 " 1925	143.822	42.012	344.182	43.431	108.933
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaal.	Beleeningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
12 Nov. 1927		184.000		***	51
5 " 1927		182.800		***	51
29 Oct. 1927		182.400		***	50
8 Oct. 1927	12.527	25.133	131.993	40.161	49
1 " 1927	12.806	25.552	129.742	42.236	49
24 Sept. 1927	13.165	24.846	126.006	35.505	51
17 " 1927	13.249	25.344	121.754	38.397	51
13 Nov. 1926	12.446	23.346	95.552	49.254	56
14 " 1925	17.389	25.992	92.812	66.032	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis ³⁾ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
9 Nov. 1927	151.637	135.929	296.742	56.250	247.015
2 " 1927	151.251	136.576	294.222	56.250	244.480
26 Oct. 1927	151.811	135.773	292.457	56.250	242.714
19 " 1927	151.214	135.539	294.309	56.250	244.809
12 " 1927	151.007	136.272	297.086	56.250	247.518
5 " 1927	151.179	136.989	297.673	56.250	248.252
10 Nov. 1926	152.061	138.834	289.192	56.250	238.305
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
9 Nov. '27	41.310	54.854	18.413	95.467	35.458	31 ¹ / ₈
2 " '27	44.610	60.673	21.346	100.654	34.425	28 ¹ / ₄
26 Oct. '27	40.690	52.998	20.966	90.845	35.788	32
19 " '27	47.550	56.177	22.097	99.381	35.425	29 ⁹ / ₁₆
12 " '27	52.930	53.560	21.830	101.505	34.485	28
5 " '27	57.845	56.728	20.993	109.864	33.939	25 ¹⁵ / ₁₆
10 Nov. '26	36.210	69.366	18.638	102.164	32.976	27 ⁹ / ₁₆
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis-sels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen
10 Nov. '27	5.545	1.864	343	56	1.533	8	1.765
3 " '27	5.545	1.864	343	55	2.317	6	1.662
27 Oct. '27	5.545	1.864	343	56	1.632	7	1.664
20 " '27	5.545	1.864	343	55	1.412	7	1.668
13 " '27	5.546	1.864	343	54	1.339	8	1.690
12 Nov. '26	5.549	1.864	339	81	4.193	15	2.244
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. ald. Staat	Schat-kistbil-jetten ²⁾	Diver-sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culleren	Staat
10 Nov. '27	25.350	5.840	24.459	55.909	10.393	46
3 " '27	25.750	5.824	23.912	55.855	10.225	36
27 Oct. '27	24.850	5.822	24.080	54.700	10.753	33
20 " '27	24.950	5.821	24.219	55.004	10.582	24
13 " '27	25.200	5.820	24.526	55.404	10.697	66
12 Nov. '26	36.050	5.521	4.985	54.927	3.221	48
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeeringen. ³⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Nov. 1927	1.852,1	67,5	298,3	2.388,2	32,0
31 Oct. 1927	1.851,3	66,5	161,4	2.802,4	46,0
22 " 1927	1.851,5	66,5	160,8	2.434,8	31,6
15 " 1927	1.851,6	66,5	161,7	2.432,2	94,9
7 " 1927	1.851,9	66,5	155,9	2.603,2	64,1
6 Nov. 1926	1.737,0	180,0	412,6	1.348,0	10,8
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
7 Nov. 1927	92,1	619,4	4.020,5	616,8	345,1
31 Oct. 1927	92,1	570,8	4.230,6	608,1	379,1
22 " 1927	92,1	587,9	3.631,8	831,9	418,0
15 " 1927	92,1	544,6	3.792,6	689,7	411,5
7 " 1927	92,2	537,0	4.004,1	610,8	398,6
6 Nov. 1926	91,3	711,3	3.184,8	681,8	216,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 7 Nov., 31, 22, 15, 7 Oct. '27, 6 Nov. '26, resp. 38; 125; 130; 92; 73; 220 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in enwissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
8 Nov. 1927	691	452	42	501	45	400	1.999	26	69
3 " 1927	691	453	42	496	50	400	2.012	32	51
27 Oct. 1927	684	468	42	519	34	400	1.998	11	101
20 " 1927	683	457	42	507	33	400	1.991	28	68
13 " 1927	675	464	41	502	39	400	2.011	8	70
11 Nov. '26	584	484	38	504	42	400	1.760	38	228

¹⁾ Aan de schatkist gecedeerd. ²⁾ 1926.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
19 Oct. '27	2.975,5	1.673,0	136,5	417,6	282,5
12 " '27	2.971,5	1.652,9	132,4	430,2	274,4
5 " '27	2.965,8	1.607,6	136,8	462,5	262,2
28 Sept. '27	2.988,9	1.678,5	137,4	430,3	242,1
21 " '27	2.994,2	1.712,9	139,4	414,6	218,7
14 " '27	2.983,7	1.718,8	140,4	375,3	226,7
20 Oct. '26	2.825,9	1.461,1	128,9	586,6	292,8

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
19 Oct. '27	500,4	1.716,8	2.429,1	131,3	71,8	75,1
12 " '27	510,1	1.733,8	2.405,0	131,2	71,8	75,0
5 " '27	504,9	1.717,0	2.426,3	131,1	71,5	74,9
28 Sept. '27	494,4	1.705,8	2.389,8	131,0	73,0	76,3
21 " '27	483,5	1.700,5	2.362,7	130,9	73,7	77,1
14 " '27	499,6	1.707,6	2.367,5	130,7	73,2	76,7
20 Oct. '26	307,0	1.729,8	2.257,6	124,0	70,8	74,1

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
12 Oct. '27	660	15.039	6.067	1.705	20.122	6.375
5 " '27	660	15.092	6.056	1.713	20.111	6.356
28 Sept. '27	660	14.942	6.042	1.723	19.915	6.332
21 " '27	660	14.892	6.040	1.705	19.863	6.292
14 " '27	660	14.847	5.939	1.705	19.840	6.287
13 Oct. '26	693	14.407	5.596	1.642	19.118	5.736

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 14 November 1927.

De nog niet volkomen opgeklearde internationale toestand heeft zijn stempel op de fondsenmarkten gedrukt. Vooral de beurs te Berlijn heeft een bepaald ongeanimeerd verloop gehad, hetgeen een gevolg is geweest van de publicaties der nota's, gewisseld tusschen den heer Parker Gilbert, den agent-generaal voor de herstelbetalingen, en den Duitschen minister van financiën, den heer Köhler. Na de bijzonder groote reactie, welke tegen het slot van de vorige berichtperiode op te merken is geweest, is weliswaar een gering herstel ingetreden, doch van veel betekenis voor de koersen in het algemeen is dit niet geworden. Ook het vooruitzicht op een speciale commissie, welke zich bezig zal hebben te houden met de kwestie der buitenlandsche leeningen, meer in het bijzonder in verband met de herstelverplichtingen, heeft de gemoederen niet geheel gerust kunnen stellen. Hierbij kwam, dat gedurende het tijdvak, dat de uitgifte van buitenlandsche leeningen practisch niet plaats heeft gevonden, de geldmarkt gevoeliger is geworden. De hooge geldkoersen werken het ondernemen van beurs-transacties uit den aard der zaak niet in de hand. Beschouwde men hier en daar deze symptomen nog als van voorbijgaanden aard, de moeilijkheden op arbeidsgebied, welke zich inmiddels hebben voorgedaan, hebben zelfs de kringen van optimistisch gestemden tot voorzichtigheid aangemaand. Tegen het slot is de stemming weliswaar iets beter geweest — vooral in verband met de verwachtingen, welke op de bijeenkomst van technici uit de chemische industrie ten aanzien van de toekomst zijn uitgesproken — doch het algemeene peil toonde geen sterke verbetering.

Te Londen is de markt niet levendig geweest, doch de stemming kon niet ongunstig worden genoemd. De afdeling voor beleggingsfondsen bleef eveneens kalm, met uitzondering van 5 pCt. War Loan, welke obligaties tot hoogere koersen uit de markt werden genomen. Voor industriele aandelen heeft nog steeds groote belangstelling bestaan, al is eenige variatie ingetreden in de soorten, welke zich telkens in het middelpunt bevinden. Zoo traden gedurende de berichtperiode op den voorgrond aandelen in kunstzijde ondernemingen, Gramophone, Triplex Glass, enz.

De beurs te Parijs is veel kalmer geworden. Nu de debatten in de volksvertegenwoordiging tot nu toe geen ernstig meningsverschil naar voren hebben gebracht, is het vertrouwen ter beurze eenigszins teruggekeerd. Desondanks opereert men nog met de grootste voorzichtigheid, omdat men voorbereid wenschte te zijn op alle eventualiteiten. Inmiddels is de belangstelling voor de z.g. „arbitragefondsen" eenigszins verflauwd, waartegenover Fransche aandelen in groter omvang uit de markt zijn genomen.

De markt te New York is eenigszins aarzeland geweest. Voor beleggingsfondsen bleef goede vraag bestaan, voornamelijk in verband met de overteekening — 2½ maal — van de aanbieding van \$ 40.000.000 schatkistpapier. Ook de toeneming van het totaal der onuitgevoerde orders per einde October van de U.S. Steel Corporation heeft een goeden indruk gemaakt.

Ten onzent is de markt over het algemeen tamelijk stil geweest. Ook in de afdeling voor *beleggingsfondsen* was dit te merken. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105⁹/₁₆, 105¼, 105¹/₁₆; 4½ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100¼, 100⁵/₁₆; 4½ pCt. Ned. Indië 1926: 97¹¹/₁₆, 97¼, 98; 5 pCt. Brazilië 1903: 82, 82¼, 82; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 106, 105¹⁸/₁₆, 106¼, 105¾.

Van de aandelenmarkten hebben *rubbersoorten* de aandacht getrokken door een krachtige koersverbetering. Vrijwel alle aandelen uit deze afdeling hebben hieraan kunnen deelnemen. De vraag is het gevolg geweest van betere verwachtingen omtrent den rubberprijs, tegen den tijd, dat de verscherpte restrictiebepalingen van het plan Stevenson — voornamelijk gelegen in een beperking van den tap der boomen en in een scherpere controle op den smokkelhandel — voelbaar zullen worden. Op den voorgrond stonden aandelen Rubber Cultuur Mij. „Amsterdam", eensdeels in verband met het courante karakter van dit aandeel, anderdeels als gevolg van geruchten, volgens welke het fonds ter beurze van New York zou worden geïntroduceerd. Amsterdam Rubber: 310, 316¼, 314¼, 319¼, 313¾; Deli Batavia Rubber: 256, 261¼, 257¼, 254, 249¼; Hessa Rubber: 441, 447, 441¼, 439¼; Java Caoutchouc: 220, 218¼, 211, 213¼, 208; Kali Telepak: 335, 344, 337, 330; Kendeng Lemboe: 419, 426¼, 423, 411; Lampong Sumatra Rubber: 229, 233¼, 230, 222; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 340, 336¼, 334; R'dam Tapanoeli: 162¼, 164, 159, 164, 159¼; Serbadjadi: 306¼, 314, 310, 308¼, 298; Sumatra Caoutchouc: 275, 282, 277¾, 265¼; Sumatra Rubber: 299, 306, 300; Vereenigde

Ind. Cultuur Ond.: 206¼, 212¼, 207¼, 203¼; Intercontinental Rubber: 12, 12⁵/₁₆, 11¾.

Suikeraandelen zijn eenigszins op den achtergrond gebleven. De handel was hier niet van groote betekenis en ook de verschillen in de noteeringen zijn gering geweest. Een uitzondering hebben aandelen Handelsvereniging „Amsterdam" gevormd. Bij vrij ruimen handel is hier een niet onaanzienlijke achteruitgang van het koerspeil ingetreden, hetgeen wellicht kan worden verklaard als een reactie op de koersverbetering, welke indertijd te voorschijn is geroepen, als gevolg van de aankopen ten behoeve van de introductie te New York. Besito Cultuur Mij.: 298; Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 178¼, 180, 179, 177; Handelsverg. Amsterdam: 815, 818, 811, 807¼, 795¼; Javasche Cultuur Mij.: 418, 420, 414, 417; Kalibagor: 449, 458, 452, 449, 447; Ned. Ind. Suiker Unie: 310¼, 308, 304, 301; Paggottan: 315, 312, 309, 305; Poerworedjo: 127¼, 127¼, 127¼; Sindanglaeet: 485, 489, 483, 480; Suiker Cultuur Mij.: 314, 308 (ex div.), 303, 309, 300¼; Tjepper: 820, 823; Watoetoelis Poppoh: 901, 891.

De afdeling voor *tabaksaandelen* was rustig met weinig variatie. Certificaten „De Oostkust" werden in iets sterkere mate uit de markt genomen in verband met de opgewekte stemming voor rubberaandelen. Arendsburg: 673, 676, 674¼, 675; Besoeki Tabak: 535, 530, 527, 530; Deli Batavia: 526¼, 535¼, 528, 526¼; Deli Mij.: 460¼, 464¼, 459¼, 460¼; Ngoepit: 440, 443; Oostkust: 251, 255¾, 253, 250; Senembah: 483¼, 485½, 483, 481¼.

Voor *petroleumaandelen* is de tendenz iets beter geworden. De berichten uit Amerika wijzen op de mogelijkheid van een verdere beperking van de productie waardoor de aandacht opnieuw op aandelen Koninklijke en andere soorten is gevallen. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 327¼, 329¼, 330¼, 329¼; Kon. Petroleum Mij.: 348¾, 352¼, 354¾, 353¼; Perlak Petr.: 77¾, 75¼, 74¼; Peudawa: 16¼, 16½, 17; Marland Oil: 35¾, 36¾, 36¼.

De *scheepvaartafdeeling* was minder geanimeerd dan korten tijd geleden waartoe ook heeft bijgedragen de publicatie van het indexcijfer voor vrachten, geldig in de „wilde vaart", welk indexcijfer een lichten achteruitgang te zien heeft gegeven. Holland-Amerika Lijn: 82¼, 83¼, 81, 80¼; Java China Japan Lijn: 134¼, 133, 133¼; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 100¼, 102, 99¼; Ned. Scheepvaart Unie: 195¼, 196¼, 195¼; Nievelt Goudriaan: 134¼, 132¼, 131¾; Stoomvaart Mij. Nederland: 197¼, 197, 199, 197.

Van *industriele* aandelen hebben kunstzijde soorten gevarieerd met de stemming aan de beurs te Berlijn; ten slotte zijn de verschillen gering gebleven. Aandelen Jurgens hebben, na een aanvankelijke reactie, een flink herstel kunnen boeken, toen bekend werd, dat de aandelen der „holding company" van Jurgens en van den Bergh spoedig aan de markt gebracht zouden worden. Philips heeft eenigszins gereageerd. De afdeling als geheel heeft eenige neiging tot daling aangetoond. Centrale Suiker Mij.: 122, 120, 117, 115; Hollandsche Kunstzijde Ind.: 139, 135¼, 133¾, 138¾, 137¼; Jurgens: 240¼, 242⁹/₁₆, 238¾, 244¼, 247; Maekubee: 1107¾, 1067¾, 110¼, 111¼; Ned. Gist- en Spiritusfabr.: 410¼, 404, 403¼, 409¼; Ned. Kunstzijdefabriek: 378¼, 367, 369¼, 371¼; Philips Gloeilampenfabriek: 466, 470, 459, 462; Zweedsche Lucifer Mij.: 362¼, 364¼, 357, 360.

Mijnaandelen waren stil en weinig veranderd, met uitzondering van aandelen Algemeene Exploratie Maatschappij en Redjang Lebong, waarbij de hoogste koersen echter niet behouden konden blijven. Alg. Exploratie Mij.: 62¼, 63¼, 70, 71¼, 66¼; Billiton 1e Rubr.: 836¼, 820, 830; Boeton Mijub. Mij.: 145¼, 143, 141; Müller & Co.'s Mijubouw Mij.: 71, 72, 73; Ned. Surinaamsche Goud Mij.: 18, 19, 20; Redjang Lebong: 144¼, 150, 150¼; Singkep Tin Mij.: 444¼, 447, 445.

De afdeling voor *bankaandelen* heeft een lichte reactie aangetoond. Amsterdamse Bank: 176¼, 176, 175¼, 176¾; Hollandsche Bank v. Zuid-Amerika: 68¼, 69¾, 69¾; Incasso Bank: 124¼; Javasche Bank: 344, 346, 345¼; Koloniale Bank: 275, 273, 274, 275; Ned. Ind. Handelsbank: 178, 178¼, 177, 177¼; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 176¼, 178, 175, 175½; R'damsche Bankvereniging: 95¼, 94¼, 94, 94¼; Twentsche Bank: 147, 146¼, 145¼.

De *Amerikaansche markt* was kalm doch tamelijk opgewekt van toon. Anaconda Copper: 97¹³/₁₆, 98¾, 97¼; Studebaker: 56⁹/₁₆, 55¾, 57¾; United States Steel Corp.: 137¼, 138¼, 134¾, 138¾, 140; Atchison Topeca: 188, 191¼; Baltimore en Ohio: 120¾, 120; Erie: 63¼, 62¼, 63¼; Missouri Kansas & Texas: 41¾, 41, 42¾, 42¼; St. Louis & San Francisco: 112, 111¼, 110, 110¼; Southern Pacific: 120¼, 119¾, 121; Union Pacific: 189¾, 187¾, 190; Wash Railway: 66²⁵/₃₂, 64⁹/₁₆, 65⁹/₁₆, 65¹/₁₆.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 15 November 1927.

Tarwe. Niettegenstaande gunstige oogstberichten uit alle daarvoor in aanmerking komende landen, niettegenstaande groote wereldverscheppingen, niettegenstaande een eindraming van den Canadeeschen oogst grooter dan verwacht en niettegenstaande sterk toenemende voorraden in Noord-Amerika, zijn de markten voor tarwe meestal vast geweest. In Chicago is de prijsverhoging slechts ca. 1 d.c. per bushel, maar op den November termijn te Winnipeg bedraagt die niet minder dan 3% d.c. Zeer merkwaardig is, dat op dit oogenblik November te Winnipeg zooveel hooger noteert dan December, terwijl toch de voorraden zeer ruim zijn. Wij kunnen slechts aannemen, dat gebrek aan goede kwaliteiten daarvan de oorzaak is.

Op de verhoogde vraagprijzen heeft Europa aanvankelijk niet willen reageren, doch tenslotte zijn ook hier de prijzen gestegen. De vraag is den laatsten tijd wel wat toegenomen, maar het is toch nog steeds moeilijk om op de basis van de Noord-Amerikaansche prijzen zaken af te sluiten. In de Engelsche markten worden wel meer zaken gerapporteerd; daar ondervindt men voornamelijk moeilijkheden om No. 1 Manitoba tarwe te koopén, aangezien deze zoo weinig wordt aangeboden. Op het Continent, vooral in Duitsland, was de vraag beter en waar in Duitsland van den eigen oogst betrekkelijk weinig tarwe aan de markt komt, is er meer behoefte aan buitenlandsche tarwe merkbaar. Ook niet-Europeesche landen blijven geregeld tarwe betrekken, doch de quantiteiten zijn niet grooter dan een jaar geleden en op zichzelf ligt dus hierin geen haussefactor.

In Argentinië is men in het Noorden vrij algemeen met het snijden van de tarwe begonnen. Van particuliere zijde wordt bericht, dat de oogst als veilig kan beschouwd worden. Natuurlijk zullen zware en voortdurende regens de kwaliteit ernstig kunnen benadeelen, doch de kans daarop is uiterst gering. Ook Australië geeft wederom betere berichten, aangezien daar nog steeds regen een goeden invloed op den oogst heeft en het weekbericht vermeldt, dat er voldoende regen gevallen is. Van de Donaulanden wordt weinig nieuws vermeld. De verscheppingen van tarwe hebben bijna niets te beteekenen. Die van Rusland zijn weliswaar grooter, doch blijven toch bij verleden jaar ten achter, terwijl zij bovendien in vergelijking tot het totaalcijfer der verscheppingen onbeduidend zijn.

Rogge heeft een nog vastere markt dan tarwe te zien gegeven. Ook van dit artikel is de zichtbare voorraad in de Vereenigde Staten vast gestegen, maar het is opmerkelijk, dat de prijzen in de Vereenigde Staten nu al geruimen tijd neiging tot hooger gaan vertoonen. Van 7 tot 14 November liep de Decembertermijn te Chicago op van 99 d.c. tot 105% d.c. Er is voor dit artikel, vooral in Duitsland, betere vraag ontstaan, ten eerste doordat de rogge van den eigen oogst vrij langzaam aan de markt komt; ten tweede

omdat men, vooral in Hamburg, zowel naar Skandinavië als naar Oostzeebestemmingen regelmatig rogge kan verkoopen. Tot de verhoogde prijzen waren, vooral ten onzent, zaken in rogge niet mogelijk, doch in Noord-Duitsland heeft men de prijzen van de exportlanden wel moeten volgen. Rusland verscheept ook regelmatig rogge, doch meer dan 80 pCt. van de verscheppingen naar Europa komen van de Vereenigde Staten en Canada.

Maïs zette de berichtsweek in met een vastere stemming. De consumptievraag van Europa, die toch reeds goed was, is wederom verbeterd en dientengevolge stegen de prijzen in de eerste plaats in de laagste Europeesche markt, namelijk Antwerpen. Het is mogelijk geweest vanuit Antwerpen niet alleen naar Nederland en Duitsland, maar ook naar Skandinavië groote posten af te zetten. De Noord-Duitsche markt vooral, bleef vast gestemd. De hoeveelheden maïs, die daar betrokken worden, zijn bijna het dubbele van de laatste jaren en nog vormen er zich geen voorraden, in tegendeel een stoomende lading Laplatamaïs vond tot een veel verhoogden prijs plaatsing naar Hamburg.

De verscheppingen van Argentinië waren in de afgelopen week wederom grooter dan in de voorafgaande. Ze overtreffen alle verwachtingen en na het bekend worden van het cijfer der weekverscheppingen, ondergingen de Europeesche markten dan ook een begrijpelijke reactie. Donderdag en Vrijdag waren de meeste markten flauw, vooral onze eigen markt kwam onder druk van tweedehandsch verkoopters. Zaterdag was de stemming evenwel wederom vaster en de nieuwe week is met een vaste stemming ingezet. Zuid-Afrika gaat wel voort met het verscheppen van maïs, doch de kwantiteiten zijn in verhouding gering en bovendien blijft de markt in Zuid-Afrika nog steeds boven de Europeesche pariteit, zoodat de handel in deze soort zich vrijwel beperkt tot reeds afgeladen partijen. Van Donau maïs is het aanbod zeer gering en ook de verscheppingen hebben weinig te beteekenen.

Aangezien de Argentijnsche verscheppers nog steeds ruim aan de markt blijven, is niet te verwachten, dat de verscheppingen van Argentinië spoedig veel zullen afnemen; gezien de vraag van Europa is dit dan ook zeer gelukkig.

Gerst. Ook de gerstmarkten waren zeer vast gestemd, ten gevolge van het terughouden van de exportlanden. Vooral Winnipeg toonde een zeer vaste stemming. De prijzen zijn daar bijna regelmatig gestegen. Dit is niet het gevolg van een goede Europeesche vraag, want de verhoogde prijzen waren in Europa niet merkbaar. Daar evenwel ook andere landen weinig gerst aanbieden is het begrijpelijk, dat het tweedehandsch aanbod vermindert. De verwachting, dat gerst naar een veel lager niveau zou terugvallen, is niet verwezenlijkt en het ziet er naar uit of voorloopig de verhoogde prijzen nog gehandhaafd zullen blijven.

Haver. In haver kwamen slechts weinig zaken tot stand. In de meeste gevallen wisten de prijzen zich te handhaven, doch de exportlanden zijn niet voldoende dringend

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Dec.	Maïs Dec.	Haver Dec.	Tarwe Nov.	Maïs Nov.	Lijnzaad Nov.
12 Nov. '27	127 7/8	82%	48%	10,95	6,95	14,85
5 " '27	126 1/2	83 1/2	48 1/2	10,90	6,90	14,65
12 Nov. '26	137 1/2	68%	42	12,60 ¹⁾	5,85 ¹⁾	14,75 ¹⁾
12 Nov. '25	153 1/8	76%	38%	12,45 ¹⁾	8,10 ¹⁾	18,55 ¹⁾
12 Nov. '24	152 1/2	112 1/8	52%	15,85 ¹⁾	11,65 ¹⁾	23,90 ¹⁾
20 Juli '14	82	56 1/8	36%	9,40	5,38	13,70

1) per December.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	14 Nov. 1927	7 Nov. 1927	15 Nov. 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. 1	13,50	13,25	16,—
Rogge (No. 2 Western) .. 1	12,—	11,60	12,50
Maïs (La Plata) 2	179,—	178,—	178,—
Gerst (48 lbs. malting) .. 2	230,—	229,—	215,—
Haver (Canada 3) 1	12,60	12,60	12,—
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. 1	13,05	13,—	12,20
Lijnzaad (La Plata) 3	352,—	346,—	373,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	6/12 Nov. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	6/12 Nov. 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe	47.773	1.898.065	1.484.393	—	39.252	13.842	1.937.317	1.498.235
Rogge	67.84	358.518	236.350	—	743	1.940	359.261	238.290
Boekweit	431	16.416	18.887	—	67	1.418	16.483	20.305
Maïs	13.179	1.202.923	804.344	1.499	203.998	99.462	1.406.921	903.806
Gerst	12.273	424.709	331.940	521	13.021	12.011	437.730	343.951
Haver	2.772	188.198	159.906	—	2.829	2.611	191.027	162.517
Lijnzaad	7.634	221.785	194.418	839	200.279 ^{a)}	182.711	422.064 ^{a)}	377.129
Lijnkoek	4.272	165.364	219.440	—	—	—	165.364	219.440
Tarwemeel	651	103.750	95.150	676	38.700	23.412 ^{a)}	142.450	118.562 ^{a)}
Andere meelsoorten	415	10.749	14.052	—	—	—	10.749 ^{a)}	14.052 ^{a)}

aan de markt om nieuwe zaken voor de Europeesche importmarkten verleidelijk te maken.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten bleven de afgelopen week kalm gestemd in afwachting van de verdere besluiten, die op Cuba genomen zullen worden.

De noteringen in New York hadden het volgende verloop:

	Sp.	C.	Dec.	Jan.	Mrt.	Mei	Juli
Slot voorafg. week	4.58	2.84	2.87	2.80	2.87	2.95	
Opening verslagweek	4.58	2.85	2.90	2.82	2.88	2.97	
Slot verslagweek	4.65	2.90	2.92	2.87	2.95	3.01	

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen deze week 50.000 tons, de versmeltingen 49.000 tons tegen 53.000 tons in 1926 en de voorraden 197.000 tons tegen 202.000 tons.

In Cubasuiker ging zeer weinig om en werd voor prompt afscheep ongeveer 2% d.c. c. & fr. New York betaald.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche productie tot 8 Nov.	4.508.521	4.884.658	5.125.970
Weekontv. afscheephavens ..	36.483	43.959	18.125
Totaal sedert 1 Jan.—5 Nov...	4.095.400	4.545.144	4.878.065
Weekexport	69.845	59.858	47.366
Totale export sedert 1/1-5/11..	3.621.940	4.170.054	4.446.597
Voorraad afscheephavens ...	497.780	375.000	431.468
Voorraad Binnenland	258.280	209.514	125.405

In Engeland was de markt veel levendiger dan verleden week en prijzen op termijn trokken dan ook aan, hetgeen uit de slotnoteringen blijkt:

November 1927....	Sh. 14/3	Maart 1928	Sh. 16/3
December "	" 14/3	Mei "	" 16/6½
		Aug. "	" 16/9

De Board of Trade Statistiek over de maand October wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	1927	1926	1927	1926
	Oct.	Oct.	Jan./Oct.	Jan./Oct.
	Tons	Tons	Tons	Tons
Import Ruwsuiker....	97.817	87.891	960.122	927.982
" Geraffineerd ..	25.085	44.808	399.033	582.843
Totaal	122.902	132.699	1.359.155	1.510.735
Voorraad Binnl. suiker	13.900	11.500	—	—
" in entrepôt	131.850	321.700	—	—
" „ raffinaderij	60.050	43.250	—	—
Opbrengst raffinaderij	83.806	56.259	735.195	692.525
Totaal binnl. verbruik	125.631	117.007	1.300.585	1.374.640
Totale export	7.795	6.701	79.220	70.771
Voorraad 30 Sept. 1927		243.300	1926	352.900
" 31 Oct. 1927		205.800	1926	376.450

Op Java weigerden de V.I.S.P. biedingen uit oogst 1927 tot f 15 voor Sup. en f 13,75 voor No. 16 & hooger.

Voor tweede hands suiker trokken prijzen deze week ongeveer f ¼ aan en waren de noteringen aan het eind der week:

Superieur ready t/m. December	f 15.—
" Januari, Februari	" 15.12½
" Februari/Maart	" 15.25
No 16 & hooger raedy	" 14.12½

Hier te lande konden prijzen op de termijnmarkt aanvankelijk ongeveer f ¼ aantrekken om daarna weder f ¼ af te brokkelen.

De slotnoteringen waren als volgt: Dec. f 17½; Mrt. f 17½; Mei/Aug. f 17½.

De omzet bedroeg deze week ongeveer 4000 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96 Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Nov./Dec.	Cuba's 96° c.i.f. Nov./Dec.	
14 Nov. '27	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
7 " '27	f 17 ¹⁸ / ₁₆	32/-	13/3	13/6	4,71
14 " '26	" 17½	32/-	13/-	—	4,58
14 " '25	" 19 ¹¹ / ₁₆	35/-	16/3	13/9	4,58
	" 17 ¹⁸ / ₁₆	32/-	13/1½	11/1½	4,18
4 Juli '14	ruwsuiker basis 88°	18/-	—	—	3,26
	f 11 ¹³ / ₃₂				
	basis 99°				
	f 14 ¹³ / ₃₂				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 9 November 1927.

De Amerikaansche katoenmarkt heeft opnieuw een rustige week doorgemaakt, waarbij prijzen zich tusschen nauwe grenzen hebben bewogen. Het Bureau- en Ginnersbericht, hetwelk hedennamiddag na het ter perse gaan van dit marktrapport, wordt gepubliceerd, overschaduwde de markt en houdt zaken tegen. Egyptische katoen is vaster en ook hier wordt de toestand beïnvloed door het ophanen zijnde Bureau-rapport. Loco-verkopen waren in de afgelopen week gering en bedroegen totaal slechts 37.000 balen, waaruit de algemeene slappe in den handel wel blijkt.

Prijzen in de Amerikaansche garenmarkt zijn flauw en er gaat weinig om. De opheffing van alle prijsbeperkingen en werktijdregelingen door de American Yarn Association kwam niet onverwacht. Men was algemeen van meening, dat omstandigheden tegen een verdere voortzetting van haar functie waren, ook in verband met de 25 pCt. niet-aangeslotenen, terwijl de stemming voor een verdeling in secties niet voldoende gesteund werd om dit plan in werking te doen treden. De Master's Federation zal nu voor de volgende maatregelen verantwoordelijk zijn. Gisteren kwam het Uitvoerend Comité hiervan bijeen, ten einde de rapporten van hare vertegenwoordigers in het „Joint Committee" in ontvangst te nemen en besloot men een algemeene vergadering van alle leden op a.s. Vrijdag 18 November uit te schrijven, ten einde te overwegen, welke verdere stappen gedaan zullen worden. Intusschen beperken zaken zich voornamelijk tot kleine hoeveelheden, zoewel twist als weft. Met het oog op het Bureau-rapport, dat heden gepubliceerd wordt, worden er slechts weinig zaken van betekenis afgesloten, terwijl enkele salesmen zeer sterk de houding van enkele flauwgestemde verkopers veroordeelen, die prijzen geaccepteerd hebben, welke door deze als veel te laag en verliesgevend beschouwd worden. Verbruikers van garens koopen echter slechts weinig en wachten verdere ontwikkelingen af. Naar enkele en getwijnde bundelgarens heeft voor Indië en het binnenland een geringe vraag bestaan. Egyptische garens zijn deze week kalmer, doch terwijl prijzen vrij onregelmatig zijn, is er op het oogblik geen haast met verkoopen. Gedurende de laatste dagen der afgelopen week zijn er goede zaken gedaan, zoewel in Voile- als Poplin fijne getwijnde garens, terwijl er ook eenige vraag naar getwijnde garens voor Indië bestaat, hoewel de geboden prijzen over het algemeen te laag zijn en voor verhooging teruggewezen moeten worden.

In de positie van de doekmarkt is weinig verandering gekomen en men is thans geneigd alle zaken tot na de publicatie van het Bureaubericht uit te stellen. Voorspellingen over dit rapport loopen nogal uiteen, hoewel slechts weinig koopers, zelfs „bulls" niet al te definitief in hun meening zijn. Er zijn teekenen, die er op wijzen, dat de Oostersche markten, speciaal Indië, meer interesse beginnen te toonen. De vraag is toegenomen en men heeft meer belangstelling in prijzen, hoewel het aantal afgesloten orders nog slechts gering is. Of dit een gevolg is van de toename der vraag, of de opheffing van de minimumgarenprijzen valt moeilijk te zeggen. Wat het laatste betreft, zullen aspirant-koopers wel verbaasd zijn geweest over de geringe prijsconcessies, die men kon bedingen, daar doekprijzen goed gehandhaafd worden en vrijwel onveranderd zijn.

Liverpoolnoteringen	Oost. koersen	1 Nov. 8 Nov.
	2 Nov. 9 Nov.	T.T. op Br.-Indië 1/5 ¹ / ₈ 1/5 ¹ / ₈
F.G.F. Sakellaridis	18,80 19,30	T.T. op Hongkong 2/0 2/0 ¹ / ₈
G.F. No. 1 Oomra.	8,75 8,80	T.T. op Shanghai 2/6 ¹ / ₂ 2/6 ¹ / ₂

KOFFIE.

De stemming was in de afgelopen week kalmer en de prijzen van de verschillende Braziel-soorten en van Robusta liepen voor prompte of latere verscheping iets terug, terwijl die van loco grootendeels onveranderd bleven. Van Santos waren de kost- en vracht-aanbiedingen, prompte aflading, 2/- à 3/6 en van Rio 3/- per cwt. lager; Nederlandsch-Indië was met Palembang Robusta, prompte verscheping, op cif-conditiën ongeveer 1 ct. per ½ KG. onder de noteringen van verleden week.

De noteringen aan de termijnmarkten volgden natuurlijk ongeveer in dezelfde verhouding en bij het afsluiten van dit bericht stond het Gemengd contract aan de Rotterdamsche termijnmarkt ongeveer 1½ à 2 ct. lager dan een week geleden. Het Santos-contract daalde slechts voor enkele maanden 3/8 ct.

Na de snelle en belangrijke rijzing van enkele weken geleden is deze terugslag niet meer dan natuurlijk. Zoals

het onder zulke omstandigheden bijna altijd gaat, trok ook ditmaal de handel zich dadelijk grootendeels terug en slaagden de verschepers in de productielanden er dan ook niet in, veel zaken tot stand te brengen. Niet alleen was Europa zeer beperkt als koper in de markt, doch zelfs de Vereenigde Staten, die feitelijk al sedert enkele weken spaarzaam hadden gekocht, hielden zich betrekkelijk afzijdig, en dit geeft bij de kleine voorraden, die de Staten reeds sedert zo langen tijd onderhouden en die hoogstens voldoende zijn voor een verbruik van eenige weken, aanleiding tot de verwachting, dat de consumptie spoedig genoodzaakt zal zijn, in meer algemeenen zin als koper op te treden. Of dit dan wederom invloed zal hebben op de vraagprijzen in de productielanden, zal moeten worden afgewacht.

Nadat voor enkele dagen een telegram uit Brazilië was ontvangen, meldende, dat de limiet der dagelijksche aanvoeren uit het binnenland naar de haven van Santos voorloopig onveranderd gehandhaafd zou blijven op 44.700 balen, kwam heden telegrafisch bericht, dat die aanvoeren, te beginnen met gisteren, zouden worden teruggebracht op 40.800 balen. Betreffende Rio is geseind, dat de dagelijksche aanvoeren naar deze haven voorloopig niet op een bepaald cijfer zijn vastgesteld, doch zoodanig zullen worden geregeld, dat een voorraad van 360.000 balen (welk cijfer in de laatste dagen ongeveer was bereikt) zal worden onderhouden.

Ten slotte is bericht ontvangen, dat de voorraden, door het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo in de pakhuizen en de spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 31 October bedroegen 11.049.000 balen, hetgeen tegen 30 September eene vermeerdering aanwijst van 1.479.000 balen. Tevens werd er bij verklaard, dat het Instituut er op rekt, dat de geheele loopende oogst op 31 December a.s., voor zoover niet naar de afscheephaven doorgelaten, in het binnenland zal zijn opgeslagen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 96/- a 98/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 100/- a 102/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 61/- a 62/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, November-verscheping, 33½ ct., Palembang Robusta, December-verscheping, 33½ ct.; alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-notering bleef onveranderd 60 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 46 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd contract basis Santos Good			
	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.
15 Nov.	52½/8	50¾	49¼/8	—	41¾	40¾	39¼/8	38¼/8
8 "	52½/8	51¼/8	50¼/8	—	43¾/8	42¼/8	41	39¾
1 "	52½/8	51¼/8	50¼/8	—	43¾	42¼/8	41¼/8	40
25 Oct.	48¾/8	47¼/8	46¼/8	—	43¾/8	42	41¼/8	40¾

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Dec.	Maart	Mei	Sept.
14 Nov.	\$ 12,76	\$ 12,79	\$ 12,72	\$ 12,65
7 "	" 13,50	" 13,41	" 13,32	" 13,18
31 Oct.	" 13,45	" 13,33	" 13,22	" 13,10
24 "	" 13,86	" 13,74	" 13,60	" 13,50

Rotterdam, 15 November 1927.

THEE.

Amsterdam, 14 November 1927.

De theemarkt behield in de afgelopen week onveranderd haar vaste stemming en de prijzen konden andermaal van ¼ tot 1 d. per lb. verbeteren, hoewel het gemiddelde prijsniveau te Londen thans nog 1½ a 2 d. beneden dat van verleden jaar staat.

De weerberichten uit de Noordelijk Britsch-Indische theedistricten maken melding van ingetreden koude, zoodat de November-oogst daaronder wel te lijden zal hebben.

Zoals bekend is de oogstraming tot ulto. October 12¼ miljoen lbs. kleiner dan die van verleden jaar tot het zelfde tijdstip.

De maandstaat van den „Board of Trade” over October geeft aanvoeren te zien van bijna 62 miljoen lbs., dat is ruim 7½ miljoen lbs. meer dan verleden jaar, waartegenover afleveringen staan voor binnenlandsch verbruik van 34,3 miljoen lbs., of één miljoen lbs. minder dan verleden

jaar en afleveringen voor uitvoer van 6,7 miljoen lbs. of 0,4 miljoen lbs. beneden die van 1926.

De voorraden in entrepôt, die op ulto. September ruim 164 miljoen lbs. bedroegen, zijn in October dan ook toegenomen tot bijna 186 miljoen lbs., waarmede zij nog slechts 1 miljoen lbs. ten achter staan bij die van verleden jaar.

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt wordt steeds flauwer, speciaal van de St. Lawrence, als gevolg van den slechten verkoop aan deze zijde. Terwijl de Novemberpositie van Montreal zeer goed moest zijn, vertoonen thans de vrachten voor die maand een daling van minstens 3 cents per 100 lbs. Nadat in het begin der week bevracht was tegen 15½ cents per 100 lbs. naar Antwerpen/Rotterdam, werd later 12½ cents betaald. Montreal bevrachtte ook naar U.K. tegen 3/3 per qtr. en naar Griekenland tegen 20½ cent per 100 lbs. Van de Northern range zijn geen afsluitingen te vermelden.

Van Cuba werd tonnage bevracht voor suiker naar U.K./Continent per November en December. Terwijl in het begin der week voor een 6/7500 tonner 17/6 werd betaald, werd nadien bevracht tegen 17/- en een 8500 tonner accepteerde, 16/9. Verdere tonnage kan worden geplaatst, doch het hoogste in uitzicht gestelde vrachtcijfer is 16/-.

De markt van La Plata was levendig en de vrachten bleven vast. Een aanzienlijk aantal bevrachtingen kwam tot stand tot begin Februari belading. November/December betaalde tot 25/- van boven La Plata havens naar U.K./Continent.

Van Chili waren slechts weinig definitieve orders aan de markt. De eenige bevrachting is een 4000 tonner per 1/25 December op basis van 29/- naar Bordeaux/Hamburg range met opties. In ruimte ging niets om.

De Oostelijke afdeelingen bleven kalm, doch vast. Er wordt slechts weinig tonnage aangeboden. Van Saigon was een tamelijk flinke vraag naar tonnage voor rijst. Een 7000 tonner werd bevracht per laatste helft December naar 3 havens Continent tegen 32/9, hetgeen kan worden herhaald. Australië was zeer kalm en bevrachtingen kwamen niet tot stand, daar de reeders de door bevrachters in uitzicht gestelde vrachten te laag vinden. Britsch-Indië was iets levendiger. Van Bombay/Karachi/Marmagoa werd bevracht per Dec./Jan. tegen 24/6 naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent. Van de Madraskust werden 3 boeten bevracht voor kernels naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent tegen 32/6 per Dec./Jan./Febr.

Van den Donau was hoofdzakelijk vraag naar tonnage voor Denemarken op basis van 19/6 naar 3 havens. Naar het Continent is de vracht nominaal 17/6. De Zwarte Zee was kalm en er zijn geen bevrachtingen te vermelden.

De Middellandsche Zee was iets minder levendig. Voor erts werd o.m. betaald: Algiers/Middlesbrough 7/6, Tunis/Rotterdam 7/-, Porman/Birkenhead 8/1½, Valencia/Rotterdam 6/6. De vrachten voor fosfaat zijn onveranderd gebleven. Een kleine boot werd bevracht van Tunis naar Ayr tegen 10/-, terwijl naar Rotterdam 7/- en naar Stettin 9/6 gedaan is.

De markt van de Golf van Biscaye is vast met onveranderde vrachten. De vraag is niet groot. Er werd o.m. betaald: Bilbao/Rotterdam 5/9, Newport 6/7½, Santander/Rotterdam 6/-.

De uitgaande kolenvrachtenmarkt van Engeland was levendig, doch de vrachten zijn iets zwakker geworden. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Rouaan 3/7½, Piraeus 10/3, Hongkong 16/-, Bahia 12/6 en van de Oostkust: Aarhus 5/4½, Antwerpen 2/9, Genua 8/3, Alexandrië 10/7½, Buenos Aires 12/6.

RIJNVAART.

Week van 6 t/m. 12 November 1927.

De aanvoeren van zeezijde bleven stationnair. In het begin der week was de scheepsruimte schaarsch, bij tamelijk veel vraag. Ten gevolge van het vallende water ondergingen de vrachten eenige verbetering. Door het intreden van sterken was, alsmede toename van scheepsruimte, liepen de vrachten wederom terug. De ertsvrachten bedroegen in het begin der week maximum f 0,60—0,70 met resp. ¼—½ lostijd, zakt daarna tot ca. f 0,45—0,55. Naar den Bovenrijn werd naast daghuur ad 2½ cent per ton; maximum f 1,50—1,60 en minimum f 1,10—1,20 met ¼—½ lostijd betaald. Het sleeploon varieerde tusschen het 32½ en 45 cents tarief.

Rectificatie. In ons vorige bericht over Steenkolen staat midden in den elfden regel van boven het woord „onbelangrijk”. Dit moet zijn „onbegrijpelijk”.